

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tulostavoiteasiakirja 2023

SISÄLLYSLUETTELO

Tulostavoiteasiakirja 2023	1
1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	3
1.1 Lisäämme elinvoimaa	3
1.1.1 Työllisyysasteen nostaminen.....	3
1.1.2 PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta	5
1.1.3 Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen	11
1.1.4 Saavutettavuuden edistäminen	12
1.1.5 Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee.....	13
1.2 Tavoittelemme hiilineutraaliutta	17
1.2.1 Hiilineutraaliuden edistäminen.....	17
1.2.2 Kiertotalouden ratkaisut.....	19
1.2.3 Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista.....	20
1.2.4 Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila	21
1.2.5 Kestävä kaupunkikehitys	24
1.3 ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite.....	25
2 Toiminnallinen tuloksellisuus.....	25
2.1 Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat.....	25
3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	30
4 Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät	31
5 Voimassaolo ja seuranta.....	31
5.1 Liite.....	31
6 Allekirjoitukset.....	32

Toiminta-ajatus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla.

Yleistä

ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY-strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

ELY-keskukset hyödyntävät aktiivisesti sekä virastokokonaisuuden eri tehtäväalueiden, että ELY-keskusten keskinäisiä yhteistyömahdollisuuksia tässä tulossopimuksessa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. ELY-keskukset toimivat tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä kumppaniverkoston kanssa edistäessään alueen elinvoimaa, kestävä kasvua ja tulevaisuutta sekä hyvinvointia ja sisäistä turvallisuutta.

Pitkän aikavälin strategiset linjaukset

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen strategiset painopisteet ovat:

- Elinkeinorakenteen monipuolistaminen
- Ilmastosta ja ympäristöstä huolehtiminen
- Saavutettavuuden parantaminen
- Työllisyyden ja osaamisen kasvattaminen

1. Elinkeinorakenteen monipuolistamisessa nähdään keskeisinä alatavoitteet:

- Yrittäjyyden ja yritysten toimintaedellytyksiä tuetaan ja kehitetään
- Toimintaympäristön muutoksia ja ilmiöitä ennakoidaan
- Ruokajärjestelmää vahvistetaan
- Alueen TKI-toimintaa vahvistetaan

2. Ilmastosta ja ympäristöstä huolehtimisessa nähdään keskeisinä alatavoitteet:

- Ilmastonmuutoksen hillintää ja ilmastonmuutokseen sopeutumista edistetään
- Huolehditaan luonnon monimuotoisuudesta ja vesien hyvästä tilasta
- Tavoitteena on turvallinen, terveellinen ja laadukas ympäristö

3. Saavutettavuuden parantamisessa nähdään keskeisinä alatavoitteet:

- Tiestön palvelutaso turvataan
- Kattavia ja toimivia tietoliikenneyhteyksiä edistetään
- Toteutetaan toimivia ja kestäviä liikenteen palveluita sekä parannetaan kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä

4. Työllisyyden ja osaamisen kasvattamisessa nähdään keskeisinä alatavoitteet:

- Työllisyysaste kasvatetaan 75 %:iin
- Osaavan työvoiman saatavuutta turvataan ja työperäistä maahanmuuttoa mahdollistetaan
- Jatkuvaa oppimista ja ohjausta edistetään
- Toteutetaan innovatiivisia palveluhankintoja

ELY-keskukset osallistuvat aktiivisesti uuden strategiakauden valmisteluun ja erilaisten aluehallinnon rakennevaihtoehtojen määrittelyyn sekä arviointiin. Tuodaan ennakoivasti ohjaavien tahojen käyttöön tietoa alueiden tilasta ja aluehallinnon toimintaa koskevista mahdollisuuksista ja kipupisteistä.

ELY-keskukset toimivat valmius- ja varautumistoimintaa koskevien alueellisten verkostojen aktiivisena jäsenenä. Yhteistyötä tiivistetään Huoltovarmuuskeskuksen sekä alueellisten kumppanien kesken. Verkostoihin tuotetaan monialaista tietoa ja osaamista sekä luodaan tilannekuvaa omassa organisaatiossa, alueella ja ohjaavien tahojen suuntaan. Lakisääteiset tehtävät varaudutaan hoitamaan kaikissa turvallisuustilanteissa, minkä lisäksi kehitetään yhdessä ohjaavien tahojen kanssa valmiuksia vastata valmiuslaissa ELY-keskukselle asetettujen erityistehtävien hoitamisesta poikkeustilanteissa.

Venäjän hyökkäyssotaan liittyvät pakotteet vaikuttavat erityisesti Kaakkois-Suomessa. ELY-keskus toimii yhteistyössä maakuntaliittojen ja muiden sidosryhmien kanssa siten, että vaikutuksia voidaan pehmentää mahdollisimman paljon.

1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus on jaettu strategiaan painopisteisiin *Lisäämme elinvoimaa* ja *Tavoittelemme hiilineutraaliutta* AVI-ELY-strategia-asiakirjan mukaisesti ja hallitusohjelmaan perustuen. AVI-ELY-strategian strateginen painopiste *Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta* on sisällytetty poikkileikkaavasti kohtiin *Yleistä* ja *Toiminnallinen tuloksellisuus*. ELY-keskukset osaltaan edistävät valtion aluehallinnon yhteisten strategisten painopisteiden tavoitteiden toteutumista. ELY-keskus toteuttaa ja ottaa huomioon omassa toiminnassaan Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaiset toimenpiteet, jotka koskevat viraston tehtäviä. Tästä toiminnasta ELY-keskus raportoi säännönmukaisesti myöhemmin erikseen annettavan ohjeen mukaisesti. Virasto varmistaa Suomen kestävä kasvun ohjelman (RRF-väline) toimeenpanossaan sisäisen valvonnan, seurannan ja raportoinnin toimivuuden EU:n RRF-asetuksen (2021/241) ja kansallisen RRF-toimeenpanosäädöksen ”Laki Euroopan unionin elpymis- ja palautumiskivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta” (537/2022) vaatimukset huomioiden.

1.1 Lisäämme elinvoimaa

1.1.1 Työllisyysasteen nostaminen

Tavoite: *Työllisyysaste nostetaan 75 prosenttiin vuoden 2023 loppuun mennessä.*

Osallistumme TE-palveluita koskevan uudistuksen alueelliseen valmisteluun ja palveluiden mahdollisimman sujuvaan siirtoon valtiolta kunnille. Tuemme muutoksen kohteena

12.12.2022

olevaa henkilöstöä parhaalla mahdollisella tavalla ja osallistumme aktiivisesti ELY-keskusten uudenlaisen toimijuuden määrittelyyn ja rakentamiseen.

TE-toimiston resurssien käyttöä suunnataan työnhakijoiden työnhaun alkuvaiheeseen, työnhakijoiden aktivointiin ja työnvälitykseen. Tavoitteena on tukea nopeaa työllistymistä ja avoimien työpaikkojen mahdollisimman tehokasta täyttöä sekä vahvistaa ohjauksen ja palveluiden avulla myös pitempään työttömänä olleiden ja osatyökykyisten työllistymistä. TE-toimiston, kuntien ja oppilaitosten kohtaavan asiakastyön ja ohjauksen osaamista tuetaan. Maakunnallisten työllisyysohjelmien ja työllisyysjohtoryhmätyön sekä monialaisen yhteistyön (mm. laajennettu TYP-toiminta, Ohjaamo-toiminta) kautta vahvistetaan työllisyyden edistämistä tukevia rakenteita. Tunnistettuihin ongelmiin haetaan ratkaisuja laajalla yhteistyöllä työllisyyden ja osaamisen verkostoissa. Tulevien hyvinvointialueiden kanssa on ollut jossain määrin jo yhteistyötä ja sitä pyritään vahvistamaan.

Kehitämme työnantajien rekrytointiosaamista useilla eri hankkeilla ja ohjelmilla. Kohdistamme toimenpiteitä korkeakoulutetun asiantuntijatasoisen työvoiman saatavuuteen (mm. sote-ala, varhaiskasvatus) ja työllistyvyyteen (kansainväliset opiskelijat, alan vaihtajat, muuntokoulutukset), heikossa työmarkkina-asemassa olevien osaamisen ja työmarkkinakelpoisuuden tukemiseen, vieraskielisten kotoutumiseen sekä +55-vuotiaiden ja osatyökykyisten työllistyvyyden tukemiseen. Markkinoimme pk- ja midcap-yrityksille yhdessä Business Finlandin kanssa Talent Explorer-rahoituspalvelua kv. opiskelijoiden työllistymisen tueksi sekä yhteishankintana toteutettavia työpaikkasuomen tai -ruotsin koulutuksia osana kansainvälisen rekrytointin mallia ja Imago-sparrausohjelmaa.

Nuorten työllistymistä tuetaan mm. ELO-verkoston TNO-ohjaustoimien saatavuutta, laatua ja ohjaushenkilöstön osaamista kehittämällä. Alueellista osaamiseen ja työllisyyteen liittyvää toimialakohtaista kartoitustyötä jatketaan ja prosessista laadittua vaikuttavuusarviointia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. ELY-keskus toimii luontevana tiedon ja yhteistyön välittäjänä jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen sekä alueellisten työllisyyden, osaamisen ja ennakoinnin verkostojen välillä.

Kohtaantoon liittyviä ongelmia tunnistetaan useiden eri ennakointiprosessien avulla yhdessä oppilaitosten, TE-toimiston, kuntien ja yritysten kanssa. Tiedolla johtamisen ja ennakoinnin avulla seurataan osaamisen, työllisyyden ja työttömyyden indikaattoreita ja trendejä. Ennakointiprosessien kautta tuotetaan erilaista tilastotietoa, alueellisia analyysijä ja osaamistarvetietoa. Ennakointituloksia tuodaan esille systemaattisesti verkostoyhteistyössä.

Hankintastrategiassa korostetaan TE-toimiston asiakasrajapintaan hankittavien palvelujen vaikuttavuutta, asiakaskokemuksen kehittämistä ja innovatiivisia hankintoja, jotka tukevat kaikkien asiakasryhmien työllistymistä.

Työelämän monimuotoisuus on työvoiman saatavuuden näkökulmasta ensiarvoisen tärkeä lähtökohta: osaavaa työvoimaa on eri ikäryhmissä, eri kulttuuritaustoissa ja erilaisissa ihmisissä. TYÖ2030 Työelämän monimuotoisuudella tuloksiin -aluehankkeen tuloksia ja malleja hyödynnetään työelämän kehittämisessä.

Monialaisia työllisyydenhoidon palveluja kehitetään yhdessä Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson kuntien, TE-palvelujen, ELY-keskuksen, sote-kuntayhtymän, oppilaitosten, Kellan ja Yrittäjien kanssa kummankin maakunnan työllisyysohjelmissa sovitulla tavalla.

Työllisyysohjelmissa sovittuja toimenpiteitä valmistellaan ja seurataan yhdessä sopimus-kumppaneiden kanssa työllisyysjohtoryhmissä. Kaakkois-Suomessa ei ole käynnissä työllisyyden kuntakokeiluja, mutta ELY-keskus ja TE-toimisto seuraavat aktiivisesti kuntakokeilujen tuloksia ja vertaavat niitä oman sopimusperusteisen yhteistoimintansa vaikuttavuustuloksiin. Yhteistyö potentiaalisten järjestämisalueiden kanssa on jo aloitettu. Sekä Etelä-Karjalassa että Kouvolan seudulla ELY-keskus ja TE-toimisto osallistuvat eri työryhmien työskentelyyn uudistuksen valmistelussa. Kotka on kutsunut ELY-keskuksen ja TE-toimiston yhteisiin keskustelupöytiin ja uudistuksen valmistelu jatkuu. Teemme yhteistyötä myös valtakunnallisesti, mistä esimerkkinä kuntaliiton kanssa yhteistyössä järjestetyt alueelliset tilaisuudet Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa syyskuussa 2022. Tätä yhteistyötä jatketaan. Edellä mainitut esimerkit yhteistoiminnasta luovat vankan perustan myös TE2024:n alueelliselle valmistelulle.

Aloittavien yritysten palvelukokonaisuutta ja niille suunnattuja ostopalveluja kehitetään. Yrityksille on tarjolla monipuolisesti erilaisia rahoitus- ja kehittämispalveluja. Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson yrityksiä kontaktoidaan aktiivisesti ja kannustetaan kehittämään toimintaansa ja tätä kautta luomaan alueelle uusia työmahdollisuuksia. Alueen yrittäjiä aktivoidaan ratkaisukeskeisesti yhteistyössä kumppanuusverkostojen kanssa hyödyntämään erilaisia rahoitusmahdollisuuksia toimintansa ja osaamisensa kehittämisessä sekä osallistumaan aktiivisesti hankkeiden toimintaan. Aktivoinnissa viestintä, elinkeinon kehittämissankkeet ja kumppanuusverkostot kuten Seudulliset Yrityspalvelut ovat tärkeitä. Koronarahoitusten (ELY ja BF) hakemuksien kautta syntyneitä kehittämishankkeita, niistä syntyneitä kehittämisen jatkumia ja yrityskontakteja hyödynnetään yhä yrityspalvelutarjonnan suunnittelussa ja palvelujen toimeenpanossa.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Käynnissä olevien työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto, vk (TA)	40	40	38	36
Virta yli 3 kuukauden työttömyyteen, % (TA)	37	36	34	32
Rahoitetuissa hankkeissa keskimäärin syntyvät työpaikat yrityksissä (työpaikkakerroin)	2	2	2	2

TA = tavoite sisältyy valtion talousarvioon

1.1.2 PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta

Tavoite: *Suomen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenot ovat 4 % bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. ELY-keskukset edistävät t&k&i tavoitetta erityisesti tukemalla pk-yritysten uusien tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen liittyviä hankkeita.*

12.12.2022

Kaakkois-Suomen ELY-keskus edistää ja tehostaa alueen oppilaitosten ja yritysten yhteistä TKI-toimintaa. Alueelle saadaan aikaan enemmän hankkeita sekä hyödynnetään oppilaitosten ja opiskelijoiden osaamista paremmin yritysten uudistumisen ja kasvumahdollisuuksien parantamiseksi. Tavoitteena on, että toimintaympäristön kehittämishankkeet tuottaisivat nykyistä enemmän yritysten omia kehittämishankkeita, joihin haettaisiin mahdollisesti rahoitusta ELY-keskukselta ja/tai Business Finlandilta.

Mittari: *ELY-keskusten toimenpiteet tki- tavoitteen edistämiseksi (rahoituspalvelut, innovaatioympäristöjen ja liiketoimintaekosysteemien edistäminen sekä innovatiivisten julkisten hankintojen hyödyntäminen) (sanallinen)*

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen yhteisiä toimenpiteitä ja mittareita alueen ekosysteemi-yhteistyössä yritysten uudistamiseksi, viennin edistämiseksi ja pk-yritysten kv. kasvun kiihdyttämiseksi ovat:

- 1.1. Team Finland -verkoston ydintoimijoiden kansainvälistymispalveluja käyttäneiden pk- ja midcap-yritysten viennin kasvu
- 1.2. Team Finland -verkoston ydintoimijoiden kansainvälistymispalveluja käyttäneiden pk- ja midcap-yritysten lukumäärän kasvu
- 1.3. CRM-merkintöjen (liidien ja opportunityjen) asiakasmäärä (lkm)
- 1.4. Konkretisoitavien liiketoimintaekosysteemien määrä alueella. Ekosysteemissä voidaan todeta vähintään kolmen seuraavista neljästä toimijasta työskentelevän yhdessä luomalla toisiaan täydentäviä tuotteita ja osaamista ja uudenlaista osaamista: yritykset, järjestöt, oppilaitokset, muut julkiset toimijat.

Näitä toimenpiteitä KAS ELYssä toteutetaan asiakaspalveluyhteistyötä yhteen sovittaen alueen toimijoiden, RR-ELYn (Häme) ja Business Finlandin kanssa. Yritysten TKI-toimintaa lisätään TF- ja aluetoimijoiden kanssa tehostamalla viestintää, ohjausta ja neuvontaa käytettävissä olevista mahdollisuuksista, palveluista ja kannusteista. Talent Hub-toiminnalla on lisäksi tarkoitus parantaa erityisesti kv-opiskelijoiden työllistymistä alueen yrityksiin ja tiivistää yritysten ja yliopiston yhteistyötä. CRM-järjestelmän merkintöjen ja liidien kautta saadaan aitoa vaikuttavuutta toimintaan ja organisaatioiden väliin viivytyksettömään tiedonkulkuun.

Toteutetaan älykkään erikoistumisen strategian tavoitteita tukevia alueellisia ja/tai valtakunnallisia kehittämishankkeita yhteistyössä oppilaitosten, kaupunkien ja maakuntaliittojen kanssa sekä edistetään asiakkaiden osallistumista niihin yhteistyössä alueverkoston kanssa.

Tavoite: *Aktivointitoimien avulla yhä useampi yritys kehittää toimintaansa kasvun mahdollistamiseksi*

Yhteistyössä aluetoimijoiden kanssa selkeytetään ja yhteensovitetaan palvelutarjontaa ja tehdään palvelut asiakkaalle helpommin tavoitettavaksi ja ymmärrettävämmäksi kaikissa asiakassegmenteissä. Yrityspalveluiden polutuksesta ja toimijoiden roolituksesta sovitaan yhdessä TF-toimijoiden, kuntien ja maakuntaliittojen kanssa.

Elinkeinojen kehittämisessä keskitytään yritysten osaamisen syventämiseen, kehittämistoimien hyödyntämiseen, yhteistoiminnallisuuteen ja uudistumisen tukemiseen. Alueen

yritystoimintaa tukemalla kannustetaan yrityksiä kehittämään toimintaansa ja tätä kautta luomaan alueelle uusia työmahdollisuuksia. Alueen yrittäjiä aktivoidaan yhteistyössä kumppanuusverkostojen kanssa hyödyntämään erilaisia rahoitusmahdollisuuksia toimintansa kehittämisessä sekä osallistumaan aktiivisesti hankkeiden toimintaan. Aktivoinnissa viestintä, elinkeinojen kehittämishankkeet ja kumppanuusverkoston kehittäminen ovat fokuksessa.

Vuonna 2022 on otettu käyttöön Hämeen ELY-keskuksen rakennerahastoyksikön ja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen yhdessä suunnittelema malli, jossa säännöllisin kokouksin käydään läpi yhteisiä rahoitukseen ja palveluihin liittyviä asioita. Kaakkois-Suomen ELY-keskus kutsuu kokouksen koolle noin neljä kertaa vuodessa. Kokouksen tavoitteena on yhteisen tilannekuvan ylläpito, alueellisen vaikuttavuuden seuranta ja tiedonvaihdon lisääminen rahoituslinjauksiin, rahoitustilanteeseen sekä viestintään ja vaikuttamiseen liittyen.

Yhteistyötä maakuntien yhteistyöryhmien sihteeristöissä syvennetään, kun kaikki uuden ohjelmakauden rahoitusohjelmat on saatu käyntiin vuonna 2023. Myös yliaalueellista yhteistyötä tehdään mm. Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelman puitteissa. Rahoitusta on Itä-Suomipaketin ja JTF-ohjelman ansiosta alueelle tarjolla poikkeuksellisen paljon seuraavina vuosina, mikä edellyttää laajoja aktivointi- ja markkinointitoimenpiteitä.

Hankerahoitusta ja -aktivointia kohdennetaan yritysten vihreää siirtymää, kansainvälistymistä, kasvua ja kehittymistä edistäviin hankkeisiin. ELY-keskus on omalta osaltaan yritysten tukena muuttuneessa toimintaympäristössä, jossa yritykset joutuvat sopeuttamaan toimintaansa eri tavoin. Hankerahoitusta pyritään entistä enemmän suuntaamaan erityisesti yritysryhmähankkeisiin, tiedonhankinta- ja digihankkeisiin sekä tuotteiden, palveluiden tai prosessien kehittämishankkeisiin. Elinkeinojen kehittämisessä hyödynnetään innovaatioita ja tutkimus- ja kehittämistoimintaa yhteistyössä korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja yritysten kanssa. Hankerahoituksella pyritään turvaamaan eri toimialojen kehittäminen myös ohjelmakausien siirtymäkauden yli.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Kasvu CRM-järjestelmään kirjattujen liidien määrä (kpl)	150	150	175	200

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat yhteisten Team Finland-tavoitteiden edistämiseen ja kehittävät yhteistyötään TF-verkoston toimijoiden kanssa.*

ELY-keskus koordinoi alueellista Team Finland-toimintaa. Yhteistyössä alue- ja TF-toimijoiden kanssa selkeytetään ja yhteensovitetään palvelutarjontaa ja tehdään palvelut asiakkaalle helpommin tavoitettavaksi ja ymmärrettävämmäksi kaikissa asiakassegmenteissä. Uusien asiakkaiden hankintaa tehostetaan verkoston yhteisillä kampanjoilla ja

12.12.2022

tilaisuuksilla. Ekosysteemien konkretisoitumista ja kehittymistä tuetaan – näkyväksi tekemisen myötä kehittämistoimenpiteet ekosysteemien vahvistamiseksi voidaan valita yhdessä ja kohdistaa kehittämistoimenpiteet tehokkaasti.

Elinkeinojen kehittämisessä keskitytään yritysten osaamisen syventämiseen, kehittämistoimien hyödyntämiseen, yhteistoiminnallisuuteen ja uudistumisen tukemiseen. Lisäksi huomioidaan osaavan työvoiman tarpeet sekä edistetään kv-osaajien / opiskelijoiden työllistymistä ja yritysten kansainvälistymisvalmiuksia (Talent Boost, jossa hankkeita ja yhteistyötä vireillä molemmissa maakunnissa). Aktivoinnissa ja verkostoyhteistyössä markkinointiviestintää lisätään niin sisäisesti kuin ulkoisestikin käytössä olevien resursien mukaan. ELYjen roolina on pääasiassa investointien ja kv-valmiuksia parantavien palveluiden avulla tukea yrityksiä ja alueen toimintaympäristöjen (ekosysteemi) kehitystä. Tärkeänä tavoitteena on, että yritysten toimintaympäristön kehittämishankkeet ja muut elinkeinolliset kehittämishankkeet tuottaisivat Kaakkois-Suomessa enemmän yritysten omia kehittämishankkeita, joihin haettaisiin mahdollisesti rahoitusta ELY-keskukselta ja/tai Business Finlandilta. ELY-keskus on omalta osaltaan yritysten tukena muuttuneessa toimintaympäristössä, jossa yritykset joutuvat sopeuttamaan toimintaansa eri tavoin.

Mittari: *ELY-keskuksen kehittämistoimenpiteet Team Finland -tavoitteiden edistämiseksi (sanallinen)*

Yrityspalveluyhteistyötä tiivistetään verkostoissa ja toimijoiden roolit pyritään täsmentämään päällekkäisyyksien välttämiseksi asiakastyössä. Työkaluna on alueen yritysasiakkuussuunnitelma, Team Finland -palvelupolku ja tukena lisäksi Team Finland -alueverkoston toiminta. Palveluiden polutus ja yhteensovittaminen sekä alueen yrityspalveluverkoston (sis. TF toimijat) roolitus Team Finland strategian mukaisesti ovat vuoden 2023 painopiste. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksella on koordinaatiovastuu yrityspalveluiden lisäksi myös matkailu- ja sijoittautumistoimissa. CRM-koulutuksia ja käyttöönoton tehokasta TF-verkostossa jatketaan.

Team Finland -palvelut liittyen kv-osaajien hyödyntämiseen yritysten kansainvälistymisen ja kv-opiskelijoiden työllistymisen edistämiseksi (Talent Boost) ovat alueverkoston toimijoilla ovat esillä eri toimenpiteissä ja hankkeissa. Esimerkiksi yritystapaamisissa kartoitetaan mahdollisuuksia hyödyntää TE:n koulutusten, kv-osaajien ja oppilaitosten lisäarvoa asiakkaan tarpeisiin. Etelä-Karjalassa maakuntaliitto rahoittaa aktivointitoimenpiteitä kahdelle eri hankkeelle, joissa päätoteuttajana on LAB ammattikorkeakoulu.

Tavoite: *Yritysrahoitusta saavat pk-yritykset kasvavat uudistamalla liiketoimintaansa ja kansainvälistymällä.*

Elinkeinojen kehittämisessä keskitytään yritysten osaamisen syventämiseen, kehittämistoimien hyödyntämiseen, yhteistoiminnallisuuteen ja uudistumisen tukemiseen. Erityisenä painopisteinä ovat vihreä siirtymä, biotalous, matkailu ja elintarvikkeiden jalostus sekä sotehy -toimiala. ELY-keskus on omalta osaltaan yritysten tukena muuttuneessa toimintaympäristössä, jossa yritykset joutuvat sopeuttamaan toimintaansa eri tavoin. Biotalous kehittämisessä hyödynnetään alueen vahvaa tutkimusta ja osaamista. Uusia palvelutuotteita kehitetään kuluttajien ja asukkaiden muuttuviin tarpeisiin. Myös uusiin kokeiluihin rohkaistaan. Lisäksi vahvistetaan kulttuurin ja luovien alojen yrittäjyyttä.

Alueen yrityksiä kannustetaan osallistumaan kansainvälistymistä edistävään valtakunnalliseen ja alueelliseen kehittämistoimintaan. Yritystukien avulla yrityksiä rohkaistaan laatimaan kansainvälistymistä koskevia selvityksiä, osallistumaan messuille ja kehittämään tarjontaansa sekä markkinointikanavia. Uusille markkinoille pääsy edellyttää myös yritysten vienti- ja digiosaamisen kehittämistä.

Hankerahoitusta kohdennetaan yritysten aktivointia, kasvua ja kehittymistä edistäviin hankkeisiin. Hankerahoitusta suunnataan erityisesti yritysryhmähankkeisiin, tiedonhankintahankkeisiin sekä tuotteiden, palveluiden tai prosessien kehittämishankkeisiin. Yrityspalvelutoimijoiden yhteistyötä yritysten neuvomisessa rahoituksen hakemiseen parannetaan. Eri rahoitusohjelmien yhteensovittamista syvennetään.

Maa- ja puutarhatalouteen suunnataan kehittämistoimia toimialan kannattavuuden parantamiseksi sekä ammattitaitoisen työvoiman saatavuuden turvaamiseksi. Rohkaistaan yrityksiä uusiin kokeiluihin (vertikaaliviljely, uudet lajikkeet). Yrityksiä kannustetaan tehokkuutta ja tuottavuutta parantaviin investointeihin ja osaamisen syventämiseen sekä yhteistyöhön.

Keskeisenä tavoitteena vuonna 2023 on, että viljelijät ja muut maaseutualueiden yrittäjät ottaisivat mahdollisimman laaja-alaisesti käyttöön uuden CAP-kauden tarjoamat yritysten kehittämistoimenpiteet. CAP-koulutuksia järjestetään alkuvuonna yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Samoin toisen uuden rahoitusjärjestelmän, JTF:n, toimeenpanoa edistetään.

Vientikerroin ja aineettomat oikeudet syntyvät alueelle Hämeen ELY-keskuksen ja Business Finlandin sekä muiden TF-toimijoiden rahoittamissa hankkeissa, joita olemme omin resurssein sekä verkostotyöllä aktivoimassa.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä liikevaihdon kasvu yrityksissä, liikevaihtokerroin (arvio)	22	23	23	23
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä viennin kasvu yrityksissä, vientikerroin (arvio)				
Rahoitetuissa pk-yritysten hankkeissa syntyvät patentit ja muut aineettomat oikeudet, kpl (arvio)				

Tavoite: *Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat.*

Kaakkois-Suomen hyvinvoinnin kasvua edistetään luovien alojen avulla.

Mittari: *Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytysten tukemista edistävät toimet (sanallinen).*

Valtakunnallisen luovan talouden tiekartan painopisteitä toteutetaan Kaakkois-Suomen kulttuurin ja luovan talouden kasvupiraali - Energiaa luovuudesta 2030-strategian mukaisesti. Kaakkois-Suomen alueen luovien alojen vuorovaikutteisen tilannekuvan tunnistettuja ilmiöitä ovat: Kulttuuri hyvinvoinnin ja elinvoiman vahvistajana, Luova ala älykkään erikoistumisen vaikuttajana, Yhteistyötä muotoilulla, Luovan talouden laakso ja Kansainvälisyttä kolmelta kulmalta. Ilmiöiden tarkastelu tukee strategian tavoitteita ja toimenpiteitä.

Painopisteinä ovat luova osaaminen alue-, kaupunki- ja yrityskehittämisessä, luovan ja kulttuurialan innovaatio-osaamista edistävät uudet koulutusavaukset, ekosysteemien ja verkostojen monipuolistaminen sekä ansaintalogiikan ja osaamistarpeiden tunnistaminen (erityisesti AV- ja pelialalla). Verkostossa panostetaan taide-, kulttuuri- ja luovien alojen yrittäjyyteen ja liiketoimintaosaamisen kehittämiseen. ELYssä tehtyjä toimialakartoituksia hyödynnetään monialaisesti. Strategiaa toimeenpannaan järjestämällä luova areena -työpajoja ja tapahtumia yhteistyössä TAIKEN, alueellisten vastuumuseoiden, Sitran, elinkeinoelämän, kaupunkien, kuntien, oppilaitosten ja kolmannen sektorin kanssa sekä ohjaamalla ja tiedottamalla yrityksille suunnatuista kehittämisspalveluista (esim. alueelliset hubit) ja muista rahoitusmahdollisuuksista eri foorumeilla.

Matkailu on Kaakkois-Suomen maakuntaohjelmien kärkiteema, jota edistetään rahoittamalla ja tukemalla matkailua rahoituslähteiden hanketoiminnan avulla. Matkailualan kehittämistä tukevia rahoitus-, verkostoitumis- ja viestintätoimenpiteitä vahvistetaan ja edistetään muiden toimialojen edustajien kanssa alueellisesti ja valtakunnallisesti yhdessä Visit Finlandin ja Creative Finlandin kanssa. Myös ELY-keskusten välistä matkailun kehittämissyhteistyötä tiivistetään. Palvelukonseptien ja kulttuurireittien luomiseksi edistetään yhteistyötä huomioiden mm. Verlan maailmanperintökohde, arvokkaat kulttuuriympäristöt ja arkkitehtuurikohteet sekä kestävä kehitys. Työssä huomioidaan valtakunnallinen kulttuurimatkailun tiekartta. Kulttuurimatkailun lisäksi keskitytään ruoka-, luonto- ja elämysmatkailuun.

Kulttuurin edistämisessä korostuu monialaisten verkostojen yhteistyö elinvoiman, osallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Kulttuurihyvinvoinnin edistäminen, kulttuuripalvelujen kehittäminen ja kulttuuriperinnön vaaliminen ovat keskiössä.

Käytetään tarvittaessa muita tuotettuja asiantuntijapalveluita venäjänkielisten kaksisuuntaisen kotoutumisen edistämiseen suomalaiseen yhteiskuntaan. Tuetaan Ukrainasta tulleiden pakolaisten auttamista ja sodan vaikutusten lieventämistä myös taiteen ja kulttuurin avulla.

1.1.3 Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen

Tavoite: *Edistetään erilaisten elinkeinojen vastuullisuutta ja kilpailukykyä, maa-, metsä-, kala- ja puutarhatalouden sekä palvelualojen kehittämishankkeita, matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä, kalastuselinkeinojen toimintaedellytyksiä kasvattaen kalatalouden arvoketjun arvoa sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Edistetään vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukykyä ja alan yritysten vientiedellytyksiä.*

Yrittäjien ja muiden toimijoiden bio- ja kiertotalouden osaamista vahvistetaan. Ympäristönäkökulma on osa yrittäjille (ml. alkutuotanto ja metsätilat) suunnattua tiedotusta ja koulutusta. Edistetään teollisuuden sivuvirtojen hyödyntämistä peltoviljelyssä (mm. maanparannuskuidut ja kierrätyslannoitteet). Toimialojen välistä yhteistyötä edistetään resurssiviisaiden kiertojen aikaansaamiseksi. Edistetään molempien maakuntien (Etelä-Karjala ja Kymenlaakso) hiilineutraali maakunta -toimintaa.

Lähi- ja luomuruoan tuotantoa ja jalostusta edistetään. Lisätään ruokaketjun sisäistä ja eri toimialojen välistä yhteistyötä. Uudenlaiset yhteistyömallit sekä monikanavaisuus luovat uusia markkinointimahdollisuuksia niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin. Osallistetaan alueen yrittäjiä ja toimijoita alueellisen ruokajärjestelmän kehittämiseen ja ideointiin mm. osana CAP27-suunnittelua. Laaditaan alueellinen luonnonmukaisen tuotannon suunnitelma yhdessä sidosryhmien kanssa. Aktivoidaan yrityksiä kansainvälistymiseen.

Tuetaan vastuullisten julkisten elintarvikehankintojen omaksumista alueella. Koulutuksella ja tiedotuksella saatu osaaminen saa aikaan uutta elinkeinotoimintaa ja innovaatioita. Edistetään ruokahävikin vähenemistä ja resurssitehokkuutta. Edistetään valtakunnallisten kehittämistoimien näkyvyyttä alueella erityisesti viestinnän keinoin. Aktivoidaan alueen ruokaketjun yrityksiä hyödyntämään valtakunnalliset kehittämistoimet. Varmistetaan alueellisten ruoka-alan kehittämishankkeiden toteuttamista alueella. Luonnontuotteiden hyödyntämistä pyritään edistämään elinkeinotoiminnassa.

Aktivoidaan alueen yrittäjiä ja yrittäjäksi aikovia hyödyntämään erilaisia neuvontapalveluja ja valmennuksia. Rohkaistaan toimijoita hanketoimintaan, yritysten kohdalla erityisesti yritysryhmähankkeisiin. ELY-keskus järjestää myös sidosryhmien kanssa elintarvikeketjun toimijoille koulutusta.

Vahvistetaan ELY-keskuksen asiantuntijuutta maatalouden ympäristösuojelussa ja luonnonmukaisessa tuotannossa sekä elintarviketurvallisuuden valvonnoissa. Vahvistetaan ELY-keskuksen asiantuntijuutta maatalouden vesiensuojelussa ELY-keskuksen sisällä maaseutu- ja ympäristöhallinnon osaamista ja yhteistyötä hyödyntäen. Tavoitteena on uuden CAP-ohjelman tehokas hyödyntäminen. Neuvonnan ja koulutusten avulla tavoitellaan luonnonmukaisen tuotannon kasvua sekä uuden ohjelmakauden maatalouden ympäristötoimenpiteiden mahdollisimman laajaa käyttöönottoa. Keskeisin tavoite vuonna 2023 onkin, että viljelijät ja muut maaseutualueiden yrittäjät ottaisivat mahdollisimman laaja-alaisesti käyttöön uuden CAP-kauden tarjoamat ympäristötoimenpiteet. CAP-koulutuksia järjestetään alkuvuonna yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Maatalouden ja maaseudun vesiensuojelu- ja muita ympäristötavoitteita edistetään myös viiden "Järvi-Suomen" ELY-keskuksen yhteisen *Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelman* painotusten kautta. Eri teemoihin (biotalous, hiilineutraalius,

kiertotalous, vesiensuojelu) voidaan esim. rahoittaa koko tai osaa em. ohjelma-aluetta koskevia yliaalueellisia kehittämishankkeita. Ohjelman puitteissa lisätään myös ELY-keskusten asiantuntijoiden verkostoitumista sekä viestinnän yhteistyötä. Vuonna 2023 järjestetään rahoitusohjelmat ylittävä ideahaku.

Tuetaan alueiden tavoitteita parantaa vesien tilaa ja lisätä vesien vetovoimaa kestävän luonto-, hyvinvointi- ja kalatalousmatkailun kohteena erityisesti Saimaalla ja Vuoksella, Hiitolanjoella, Suomenlahdella sekä Kymijoella. Tuetaan toimenpiteitä, joilla varmistetaan Kimolan kanavan hyödyntäminen matkailussa ja alueen vetovoiman parantamisessa sekä edistetään Kutilan kanavan rakentamista osana Pien-Saimaan tilan parantamista.

Alueidenkäytön edistämiseksi haetaan ratkaisuja ympäristöarvojen säilyttämiseksi ja huomioimiseksi yhteistyössä elinkeinojen kanssa.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus (säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus), %	94	95	96	96

1.1.4 Saavutettavuuden edistäminen

Tavoite: *Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Myös alemman tieverkon kuntoon panostetaan.*

Kaakkois-Suomen tiestön palvelutaso turvataan panostamalla erityisesti korjausvelan kasvun katkaisemiseen ja teiden talvihoidon tehostamiseen. Tämä näkyy tienkäyttäjille sujuvana ja turvallisena liikenteenä sekä turvaa elämisen, yrittämisen ja viihtymisen edellytykset koko alueella.

Muuttuneessa tilanteessa ELY-keskus huolehtii osaltaan, että rajanylitykset maan kaakkoisrajalla tapahtuvat valtion sopimusten mukaisesti.

Toteutetaan toimivia joukkoliikennetkaisuja yhteistyössä kuntien ja kaupunkien kanssa sekä edistetään kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä. Näin mahdollistetaan taajama-alueilla ekologinen ja terveyttä edistävä liikkumismuoto.

Kattavia ja toimivia tietoliikenneyhteyksiä edistetään. Nopeat ja toimintavarmat tietoliikenneyhteydet koko alueella mahdollistavat asumisen, etätönn ja yrittämisen koko alueella.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä maanteillä (kpl)	100	98	95	93
Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1-5)	2,8	2,8	2,9	2,9
Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1-5)	2,5	2,5	2,6	2,6

1.1.5 Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Tavoite: *Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee*

Alueella on osaavaa työvoimaa. Koulutuksella reagoidaan nopeasti esiin nouseviin tarpeisiin. Kohtaanto-ongelmat vähenevät.

Mittari: *Osaamisen kehittämisen edistäminen alueella, jotta koulutus- ja osaajatarjonta vastavat elinkeinoelämän ja jatkuvan oppimisen tarpeisiin (sanallinen).*

Tavoitteena on tukea koulutus- ja osaamistason sekä työllisyysasteen nostamista osaamisen pullonkauloja ja esteitä poistamalla. Alueellisten ja vakiintuneiden verkostojen toiminta on hyvänä pohjana ELY-keskuksen, TE-toimiston ja jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen yhteistyölle. Työnvälityksen osuvuudella, vahvistavilla toimilla ja palveluilla (mm. yhteishankintakoulutus, osaamiskartoitukset) parannetaan alueen yritysten osaavan työvoiman saatavuutta. Kaakkois-Suomessakin työnantajilla on ollut hankaluuksia rekrytoida osaavaa työvoimaa.

Tiivis yhteistyö JOTPan kanssa liittyy ELYn koordinoivaan toimintaan jatkuvan oppimisen alueellisen verkostoyhteistyön ylläpitäjänä ja edistäjänä sekä mm. alueellisten osaamistarpeiden ja –katveiden kuvaamiseen. Jatkuvan oppimisen hyvin toimivaa verkostoa Kaakossa (jatkuvan oppimisen verkostotiimit, ennakkointiverkostot, elinikäinen ohjaus, maahanmuutto- ja kotoutumisen verkostot, yrityspalveluverkostot) vahvistetaan ja hyödynnetään uusissa avauksissa erityisesti oppilaitos- ja kouluttajaverkoston sekä kaupunkien ja kuntien kanssa. Koulutusta ja osaamisen kehittämisen mahdollisuuksia halutaan tarjota monipuolisesti eri rahoitusinstrumentteja yhdistämällä työelämässä oleville, vieraskielisille, työttömille ja heikossa työmarkkina-asemassa oleville. Osaamisen kehittä-

12.12.2022

misessä huomioidaan kaikki kouluasteet ja niiden välinen yhteistyö sekä muuttuvan työelämän vaatimukset. Koulutus- ja uraohjauksen osaamista ja yhteisiä työurapolkuja kehitetään oppilaitosten, kouluttajien, kaupunkien ja kuntien sekä elinkeinoelämän kanssa.

Kaakkois-Suomen ELY tuottaa ennakointi- ja seurantatietoa erityisesti aluekehityksestä, työmarkkinoista, toimintaympäristön muutoksista ja lyhyen aikavälin osaamis- ja koulutustarpeista. Ennakointi- ja seurantatietoa hyödynnetään koulutusten suunnittelussa ja neuvotteluissa eri tahojen kanssa tavoitteena vastata alueen elinkeinoelämän osaamis- ja koulutustarpeisiin sekä vihreän siirtymän, kestävä kehityksen ja digitaalisuuden edistämiseen. Tiedolla johtamista edistetään hyödyntämällä ilmiöennakointia ja toimialakartoitusten tuloksia molemmissa maakunnissa. Toimialakartoitusprosessiin sisältyy jatkuva toiminnan kehittäminen ja arviointi. Yhdessä verkoston kanssa koottua ennakointitietoa tuodaan myös kuntien/kaupunkien/hyvinvointialueiden päätöksenteon tueksi, jolloin se tukee myös erilaisia toiminnallisia suunnitelmia kuten työllisyysohjelman laadintaa. Ammattibarometrin osalta odotetaan valtakunnallisen kehittämisen tuloksia.

Yhteistyössä ennakoitiverkoston kanssa kehitetään ennakointisivustoa ja ennakoinnista viestimistä, ennakoidaan pitkän aikavälin koulutus- ja osaamistarpeita, trendejä ja heikkoja signaaleja sekä järjestetään koulutus- ja työpajatilaisuuksia. Vahvistetaan ennakoitiprosesseja ja alueen ennakoitijärjestelmän toimivuutta sekä maakunnallisten ennakoitiryhmien toimintaa mm. itsearviointin kautta (ELY puheenjohtajana). Valtakunnallista yhteistyötä tehdään Osaamisen ennakoitifoorumin kanssa osaamistarve-ennakoinnin ja keskipitkän aikavälin työvoiman kohtaannon alueellistamiseksi.

Momentin 32.30.51 määrärahan koulutushankintojen osalta osana kokonaisuutta tarkastellaan kiinnittäen huomiota innovatiivisia hankintoihin ja uusia sisältöjä pilotoidaan osana jatkuvaa hankintojen kokonaisuuden kehittämistä. Hankinnassa huomioidaan alueella työttömiksi jäävät kansainväliset korkeakouluopiskelijat. Kotoutuskoulutusta toteutetaan siten, että se tukee myös nopeasti työhön suuntaavia opiskelijoita.

Vieraskielisille työnhakijoille on tarjolla vaikuttavaksi todettua omakielistä työhönvalmennusta, jolla tuetaan työnhakijaa työllistymisessä hänen omalla äidinkielellään (esimerkiksi ukraina, venäjä) ja työnantajia valmennuksen tuloksena syntyneen työsuhteen alkuvaiheessa. Pyritään laajentamaan omakielisen työhönvalmennuksen kielivalikoimaa.

ELY-keskus osallistuu yrittäjäjärjestöjen, oppilaitosten ja muiden sidosryhmien työhön aktiivisesti eri verkostoissa, useimmiten koollekutsujana. ELY-keskuksella on säännöllisiä tapaamisia alueen työvoimakoulutuksen ja VOS-työvoimakoulutuksen järjestäjien kanssa, joissa sovitaan mm. koulutusten suuntaamisista ja määristä. Työvoima- ja VOS-koulutuksen määrällisiä ja laadullisia toteutumätietoja seurataan 3 kk:n välein yhdessä oppilaitosten kanssa ja toimintaa suunnataan yhdessä sopien oppilaitosten ja TE-toimiston kanssa. Menettelytavat OKM:n amispalautteen seurannasta ja jatkotoimenpiteistä oppilaitosten kanssa tuloksellisuuden ja kehittämistyön turvaamiseksi on sovittu.

Mittari: *Elinikäisen ohjauksen palveluiden saatavuuden ja laadun seuraaminen ja kehittäminen (sanallinen).*

ELY-keskus jatkaa elinikäisen ohjauksen verkostotyön koordinoitua Kaakkois-Suomen elinikäisen oppimisen ja ohjauksen strategian ja toimintasuunnitelman mukaisesti (huo-

mioiden myös valtakunnallinen ELO-strategia). Alueellinen strategia tarkistetaan hallituskauden päättyessä vuonna 2023. Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson poikkialueelliset ELO-yhteistyöryhmät johtavat, suuntaavat ja seuraavat ELO-toimintaa. Monialaista, yli-alueellista ja valtakunnallista ELO-yhteistyötä jatketaan. Yhteistyötä tiivistetään ja toimintoja yhteensovitetään palvelujen saatavuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi. Tavoitteena on monialaisen yhteistyön ja koordinaation vahvistaminen, tiedolla johtaminen, laadukkaat ja saavutettavat ohjauspalvelut ja urasuunnittelutaidot. Elinikäinen ohjaus nähdään osana alueellista, innovatiivista kehittämistyötä. Jatkuvan dialogin ja tarvelähtöisen, konkreettisen yhteiskehittämisen avulla päästään parhaiten tavoitteisiin. Kohderyhminä ovat ohjausta tekevien ammattilaisten verkostot: oppilaitosten ohjaus- ja uraohjaushenkilöstö, TE-toimiston ura- ja ammatinvalinnanohjausta tekevät sekä oppilaitosten ja Ohjaamojen henkilöstö. Kumppaneina verkostossa ovat mm. elinkeinoyhtiöiden, yrittäjäjärjestöjen ja kuntien edustajat.

Ohjauspalvelujen kokonaisuuden koordinoitua ja kehittämistä alueella viitoittavat yhteinen tahtotila ja sitoutuminen, toimivat ja strategiset yhteistyöverkostot, voimavarojen keskittäminen valikoituihin teemoihin ja ohjausosaamisen kehittäminen. Strategista kumppanuutta kehitetään edelleen. Monialaista Ohjaamotoimintaa, uraohjausta, ohjauksen laatua, jatkuvaa oppimista ja verkostoyhteistyötä vahvistetaan. Etelä-Karjalassa on maakunnallinen Ohjaamo-sopimus.

Työelämässä oppimista, ohjausta ja hakevaa ja motivoivaa toimintaa kehitetään tietoneuvonta- ja ohjauspalveluiden kehittämisen, koordinaation ja verkostoyhteistyön avulla hyödyntäen ilmiölähtöisiä hankkeita. Hyviä käytäntöjä jaetaan uraohjaukseen, opinto-ohjaukseen, työelämässä oppimiseen ja ohjaukseen liittyen. ELY-keskuksen, TE-toimiston, ohjaamojen, oppilaitosten ja kuntien, elinkeinoyhtiöiden, yrittäjäjärjestöjen ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston systemaattista työelämä- ja yritys yhteistyötä jatketaan.

Tavoite: *Maahanmuutolla ja kotouttamisella edistetään työllisyyttä, osaamista ja talouskasvua.*

Kaakkois-Suomen maahanmuuttoon ja kotoutumiseen liittyvät palvelut TE-toimistossa, oppilaitoksissa, korkeakouluissa, järjestöissä, kunnissa ja kaupungeissa ovat sujuvia, riittäviä ja laadukkaita. Palvelut tukevat työnantajia kansainvälisessä rekrytoinnissa. Edistetään kansainvälisten opiskelijoiden ja tilapäistä suojelua saavien sitoutumista sekä työ- ja urapolkuja Kaakkois-Suomeen yritysten kasvun ja kansainvälistymisen tueksi ja julkisten palveluiden laadukkaaksi toteutumiseksi.

Mittari: *Panostukset kansainvälisten osaajien maahanmuuton lisäämiseksi ja osaamisen hyödyntämiseksi yritysten kasvussa ja kansainvälistymisessä (sanallinen).*

Vuonna 2022 laaditun Kaakkois-Suomen maahanmuuttostrategian avulla on tunnistettu maahanmuuton ja kotoutumisen laajaa ekosysteemiä ja eri toimijoiden yhteisiä tahtotiloja. Maahanmuuttostrategiaa seurataan sen voimassaoloaikana 2022-2024. Verkostojen kanssa yhdessä tuotetaan tilaisuuksia, joissa varmistetaan tilapäistä suojelua saaneille sujuva siirtyminen kuntalaiseksi, kehitetään asettautumispalveluita ja kansainvälisten opiskelijoiden asettautumisekosysteemiä. Erityistä huomiota kiinnitetään myös työnantajien tukemiseen tilapäistä suojelua saavien työllistämisessä yhdessä TE-toimiston,

12.12.2022

uusyrityskeskusten ja työnantajajärjestöjen kanssa. ELY-keskus valmistautuu uudistuvan kotoutumislain toimeenpanoon alueellaan, mm. varautumalla viranomaisvastuiden muutoksiin.

TYÖ2030-hankkeella on tuettu yritysten rekrytointivalmiuksia ja työelämän monimuotoisuutta. Hankkeen loppuraportissa esitetyt johtopäätökset ja jatkotoimenpidesuosituksia hyödynnetään innovatiivisesti julkisissa hankinnoissa sekä alueellisen yritysyritysteistyön edistämiseksi. Edistetään työnantajien kv. rekrytointiosaamista kasvattavan asiakaslähtöisen verkkopalvelun ja palvelupolkujen rakentamista kv. osaajien asettautumisen ja integroitumisen tueksi valtakunnallisessa Talent Boost-verkostossa (alueellinen kv. määräraha/toimenpiteet) ja yhteistyössä Work in Finland-yksikön/toimintojen kanssa. Alueen yrityksiä aktivoidaan verkostotyössä kv. rekrytointitilaisuuksiin (EURES) ja kv. osaajien online-haastatteluihin (mm. European Online Job Days, Talent Boost -palvelut) sekä tiedotetaan alueen yrityksiä, oppilaitoksia, julkisorganisaatioita, järjestötoimijoita ja verkostoja hankerahoituksen mahdollisuuksista rekrytointivalmiuksien lisäämiseksi.

Työ- ja elinkeinoministeriön koordinoima kotoutumisen kumppanuusohjelma tukee kotoutumista ja yhteiskunnan vastaanottavuutta tehostamalla yhteistyötä. Kumppanuusohjelmassa vahvistetaan kotoutumisen ja yhteiskunnan vastaanottavuuden parissa työkentelevien toimijoiden avoin valtakunnallinen verkosto. Kaakkois-Suomen ELY-keskus jatkaa alueellisen kumppanuusverkoston kokoamis- ja kehittämistyötä. Kumppanuusohjelman osana järjestetään kotoutumisentukena.fi-sivuston juurruttamiseen liittyviä alueellisia työpajoja. Kaakkois-Suomen ELY-keskus on rekisteröitynyt palvelun käyttäjäksi ja ilmoittajaksi.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus päivittää alueellista linjausta ulkomaisen työvoiman käytöstä keskustellen yhdessä työmarkkinajärjestöjen, yritysten ja elinkeinoelämän toimijoiden kanssa. ELY-keskus käsittelee ulkomaisen työvoiman tarpeeseen liittyviä asioita Kaakkois-Suomen maahanmuuttoasiain toimikunnassa ja muissa verkostoissa. Linjaus on laadittu ja laaditaan aina kulloinkin voimassa olevan valtakunnallisen pohjan mukaisesti.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus edistää maahanmuuttajille tarkoitettujen hankkeiden käynnistymistä alueellaan (ESR, AMIF) ja osallistuu valtakunnallisten hankkeiden ja alueellisten toimijoiden tukemiseen yhdessä EURESin ja Talent Boost –toimenpideohjelman osana.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen hankkima kotoutumiskoulutus on mahdollista myös työttömiksi jääneille korkeakoulusta valmistuneille kansainvälisille osaajille, työn perässä muuttaneiden puolisoille ja tilapäistä suojelua saaville. Yhteishankintakoulutuksena voidaan hankkia tarvittaessa erilaisia kotoutumista tukevia elementtejä, kuten työelämäsuomea/-ruotsia ja työyhteisövalmennusta.

Kotoutumiskoulutuksen vaikuttavuutta parannetaan selvittämällä entistä tarkemmin opiskelijoiden näkemyksiä ja kokemuksia koulutuksen koetuista ja toivotuista sisällöistä. Lisäksi kehitetään hankituissa palveluissa työskentelevien osaamista sekä sidosryhmäyhteistyötä. Tuetaan tutkintoon valmentavien koulutusten avulla vieraskielisten pääsyä toisen asteen opintoihin.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus tukee maahanmuuttajien neuvontapisteiden juurruttamista ja kehittämistä Kaakkois-Suomessa yhteistyössä alueen kuntien, kuntayhtymien ja

12.12.2022

TE-toimiston kanssa. Tavoitteena kehittää mm. ohjaus- ja neuvontapalveluiden yhdenvertaista saatavuutta kaikille maahanmuuttajaryhmille, palvelun monikanavaisuutta ja -kielisyttä, verkostomaista toteutusta. Neuvontapisteet toimivat Lappeenrannassa, Kouvolassa ja Kotkassa sekä tarvittaessa pienemmillä paikkakunnilla.

Luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen verkosto on kokoontunut Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen koordinoimana vuodesta 2019 alkaen. Verkoston tavoitteena on kouluttajien yhteen tuominen, kokemusten ja hyvien käytäntöjen jakaminen sekä luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen kehittäminen alueella. Verkostoa laajennetaan TE-hallinnon ja vapaan sivistystyön oppilaitosten verkostoksi, joka koordinoi myös tilapäistä suojelua saaville tarjottavaa koulutusta.

1.2 Tavoittelemme hiilineutraaliutta

1.2.1 Hiilineutraaliuden edistäminen

Tavoite: *Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. Alueellisella ja paikallisella yhteistyöllä tuetaan siirtymistä hiilineutraalisuuteen, materiaalitehokkuuteen ja suljettuihin kiertoihin. Kehitetään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Toimien vaikutuksina päästöt vähenevät.*

Edistämme ja panemme toimeen vuonna 2022 hyväksytyjä ilmastopolitiikan suunnitelmia ja strategioita. Teemme aktiivista yhteistyötä ohjaavien tahojen kanssa ja annamme oman panoksemme uuden strategiakauden ilmastotavoitteiden ja -mittarien valmisteluun.

Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakuntien hiilineutraaliutta sekä HINKU-maakuntien ja -kuntien tavoitteiden toteutumista edistämme yhteistyössä alueen keskeisten toimijoiden kanssa. Osallistumme SYKEN hallinnoimaan, ilmastonmuutoksen hillinnän käytännön toimia edistävään CANEMURE-hankkeeseen Etelä-Karjalassa.

Edistämme bionalouden, uusiutuvan energian, energiatehokkuuden ja resurssiviisaiden ratkaisujen kehittämistä ja käyttöönottoa. Bionalouden kehittämisessä hyödynnämme vahvaa tutkimusta. Yrittäjien ja muiden toimijoiden bio- ja kiertotalouden osaamista vahvistamme. Ympäristönäkökulma on osa yrittäjille (ml. alkutuotanto ja metsätilat) suunnattua tiedotusta ja koulutusta.

Keskeisin tavoite vuonna 2023 on, että viljelijät ja muut maaseutualueiden yrittäjät ottaisivat mahdollisimman laaja-alaisesti käyttöön uuden CAP-kauden tarjoamat ympäristötoimenpiteet.

Edistämme erityisesti eri maankäyttösektoreiden toimenpiteitä, jotka edistävät samanaikaisesti monimuotoisuutta-, vesienhoidon tavoitteiden saavuttamista ja ilmastonmuutoksen hillintää sekä toimenpiteitä, jotka edistävät hiilinielujen kasvattamista alueella.

ELYn myöntämän rahoituksen suuntaamisessa ja uusien rahoitusohjelmien toimeenpanossa otetaan huomioon hiilineutraaliin talouteen siirtymisen tavoitteet.

12.12.2022

Tavoitteena on myös ilmastonmuutoksen hillintä tienpidon ja liikennejärjestelmätyön keinoilla. Toteutetaan toimivia ja kestäviä liikenteen palveluita sekä parannetaan kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä.

Liikennejärjestelmätyö on molemmissa maakunnissa aktiivista, ja liikennejärjestelmätyön kautta pystytään vaikuttamaan kestäviin liikkumismuotoihin ja kestäviin liikenteen palveluihin yhdessä kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa.

Tienpidossa panostetaan kierrätysmateriaalien käyttöön (tuhka, recycling-päällysteet, betonimurskeet, sivukivet). Teiden korjaamisessa käytetään kiertotaloutta edistäviä tuotteita ja työmenetelmiä aina kun se on teknisesti mahdollista ja elinkaarihokasta. Myös pienissä käyttökohteissa pyritään tarjoamaan mahdollisuus kokeiluihin. Tavoitellaan rakentamisessa ja alueidenkäytössä pitkäikäisiä ja hiilineutraaliutta edistäviä ratkaisuja.

Hiilensidontaa edistetään myös perustamalla luonnonsuojelualueita.

Kaakkois-Suomen ELYssä toimii aktiivisesti vastuualueiden yhteinen ilmastoryhmä, jossa valmistellaan toimintasuunnitelma ilmastokehittämiskohteiden käytäntöön vienniksi. Koko henkilöstöä sitoutetaan ilmastotyöhön. Kehitetään ja lisätään ELYn ilmasto- viestintää sekä valtakunnallisena että alueellisena yhteistyönä ja ELYn sisäisesti. Selvitetään työkaluja (esimerkiksi "Green office -ympäristöjärjestelmä"), joilla voidaan toteuttaa vastuullisuustekoja organisaatiossa. Henkilöstön ilmasto-osaamisen kehittämiseen panostetaan monin eri tavoin. Kootaan ja ylläpidetään alueellista tietoa ilmastonmuutokseen liittyen. Lisätään ilmastotietoisuutta Kaakkois-Suomessa ja yhteistyöverkostojen kautta. Ympäristökasvatustyötä tehdään aktiivisesti yhdessä sidosryhmien kanssa koko ELY-keskuksen alueella.

Edistetään siirtymistä hiilineutraaliuteen mm. toteuttamalla maankäyttösektorin toimenpiteitä maaperän hiilen säilyttämiseksi ja lisäämiseksi. Vaikutetaan alueen maaseutuun ja maatalouteen, vesitalouteen sekä maankäyttöä ja kaavoitusta ohjaaviin prosesseihin tulvariskien hallinnan, ilmastonmuutokseen sopeutumisen sekä maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteiden edistämiseksi.

Mittari: *Panostukset vähähiiliseen talouteen siirtymiseksi (sanallinen).*

Teemme laajamittaista yhteistyötä yritysten vihreän siirtymän aktivoimiseksi ja tukemiseksi. Näin pyrimme edesauttamaan yritysten kykyä vastata ilmastonmuutoksen haasteisiin sekä entisestään vahvistamaan suomalaisten yritysten kilpailukykyä kansainvälisillä markkinoilla. Noudatamme DNSH-periaatetta, jotta varmistamme toimenpiteiden positiiviset kokonaisvaikutukset.

Toiminnassa kiinnitetään huomiota vähähiilisyyden ja ilmastotoimien osalta alueellisen yhteistyön vahvistamiseen kansallisen hiilineutraalius 2035 -tavoitteen saavuttamiseksi. ELY-keskusten ilmastotiekartan avulla tunnistetaan toiminta-alueen tärkeimpiä ilmastokysymyksiä ja ilmastorajapintoja tehtäväkohtaisesti. Työssä hyödynnetään ELY-keskusten ilmastoasiantuntijaverkostoa sekä AVI/ELY-strategiapäälliköiden ja ohjaavien tahojen ilmastoryhmää, jotka auttavat konkreetisoimaan ilmastotiekartan tavoitteita ja kehittämistä sekä tavoitteiden käytäntöön viemistä. Ryhmän puheenjohtaja ja sihteeri ovat

12.12.2022

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksesta. ELY-keskuksen ilmastotyössä hyödynnetään muitakin alueellisia tietolähteitä sekä soveltuvin osin myös uusia työkaluja, esim. ilmasto-kestävä kaavoitus -työkalua (KILVA), (SYKEN) päästötietopalvelua ja skenaariotyökalua sekä maakunnallisia ilmastotiekarttoja.

Edistämme aktiivisesti vihreän siirtymän kannalta keskeisten investointien käynnistymistä alueella ja Suomen kestävä kasvun ohjelman (RRF) toimeenpanoa. Hiilineutraalisuustavoitteet otetaan huomioon Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen vetämässä metsäteollisuuden erikoistumisryhmän toiminnassa. YVA-arviointeihin sisältyy ilmastovaikutusten tarkastelu. ECOREG-seurannassa seurataan kasvihuonekaasujen päästöjen kehitystä ja tietoja hyödynnetään mm. alueidenkäytön ohjauksessa. Uusiutuvan energian ratkaisuja edistetään yhteistyössä maakunnallisten toimijoiden kanssa. Tuetaan maakuntia ja kuntia toimenpidestrategioiden valmistelussa. Vähähiilisyteen ohjataan alueidenkäytön ja liikennejärjestelmän kehittämisessä, YVA-menettelyissä, lausunnoissa, toiminnanharjoittajien neuvonnassa sekä maakunnallisessa yhteistyössä ja rahoitustoiminnassa. ELY-keskuksen kaikkien vastualueiden yhteinen ilmastotiimi koordinoi ilmastotoimenpiteitä. Biotalous, uusiutuvan energian, energiatehokkuuden ja resurssiviisaiden ratkaisujen käyttöä tuetaan sekä yritys- että hankerahoituksella. Yrittäjien ja toimijoiden bio- ja kiertotalouden osaamista vahvistetaan. Ympäristönäkökulma on osa yrittäjille (ml. alkutuotanto ja metsätilat) suunnattua tiedotusta ja koulutusta. Toimialojen välistä yhteistyötä edistetään mm. resurssiviisaiden kiertojen aikaansaamiseksi.

ELY-keskus seuraa toiminta-alueensa kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä ja hiilineutraaliuden saavuttamista mm. SYKEN kunta- ja ELY-keskuskohtaisen päästölaskentajärjestelmän/päästötietopalvelun avulla. ELY-keskus hyödyntää verkostojaan ja sidosryhmäyhteistyötä ympäristötietoisuuden lisäämiseksi erityisesti vähähiilisyiden teemassa.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus osallistuu valtakunnalliseen ELY-keskusten ilmastovaiuttavuuden arviointityöhön ja ilmastomittareiden kehittämiseen.

1.2.2 Kiertotalouden ratkaisut

Tavoite: *Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä.*

Edistetään kiertotalouden ratkaisujen kehittämistä ja käyttöönottoa, luonnonvarojen kestävä käyttöä ja materiaalitehokkuutta. Edistetään teollisuuden sivuvirtojen hyödyntämistä peltoviljelyssä (mm. maanparannuskuidut ja kierrätyslannoitteet). Toimialojen välistä yhteistyötä edistetään resurssiviisaiden kiertojen aikaansaamiseksi.

Jatketaan ELY-keskuksen jätehuoltorekisteriin liittyvän uuden erikoistumistehtävän käynnistämistä ja toimeenpanoa suunnitelman mukaisesti.

Yrittäjien ja toimijoiden kiertotalouden osaamista vahvistetaan. Ympäristönäkökulma on osa yrittäjille (ml. alkutuotanto ja metsätilat) suunnattua tiedotusta ja koulutusta. Toimialojen välistä yhteistyötä edistetään mm. resurssiviisaiden kiertojen aikaansaamiseksi. Tuetaan Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakuntien älykkään erikoistumisen strategioiden ja maakuntaohjelmien sisältämien kierto- ja biotalouteen ja luonnonvarojen kestävä käyttöön liittyvien tavoitteiden saavuttamista.

12.12.2022

Teiden korjaamisessa edistetään kiertotaloutta sallimalla asfalttirouheen käyttö Asfaltti-normien salliman enimmäismäärän mukaan. Lisäksi käytetään uusiotyömenetelmiä, silloin kun se on teknisesti mahdollista. Teiden rakenteiden korjauksessa kierrätetään vanha asfaltti rakenteen osana sekoitusjyrsintä- ja stabilointimenetelmillä, tai käytetään se uuden asfaltin raaka-aineena, jolloin saavutetaan tältä osin lähes sadan prosentin kierrätysaste.

Kootaan ja ylläpidetään alueellista tietoa kiertotaloudesta ja kulutuskäyttäytymisestä (esim. ECOREG).

Biohajoavan ja muun orgaanisen jätteen kaatopaikkarajoitus ja yhdyskuntajätteen 55 %:n kierrätystavoite toteutuu.

Kiertotalouden ratkaisujen käyttöä tuetaan sekä yritys- että hankerahoituksella, joka on vaikuttavin ELY-keskuksen tehtäväkentässä oleva toimi.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen edustajat osallistuvat aktiivisesti Kymenlaakson ja jatkossa myös Etelä-Karjalan alueellisen kiertotalouden "Green Deal" -työhön.

Mittari: *Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen (sanallinen).*

Päivitetyn valtakunnallisen jätesuunnitelman toimeenpanoon kiinnitetään erityistä huomiota. Kansallisen jätelain uudistuksista tiedotetaan ja samalla niitä pannaan toimeen. Toteutetaan jätesuunnitelmien ja kansallisen muovitiekartan toimenpiteitä ja jatketaan toimijoiden välistä yhteistyötä Circwaste-hankkeessa. Uuden valtakunnallisen kiertotalouden edistämishjelmaa toteutetaan ELY-keskuksessa. Toimitaan aktiivisesti neljän ELY-keskusalueen yhteisessä jätealan yhteistyöryhmässä. Tunnistetaan perinteiseen jätehuoltoon liittyvät muutostarpeet. Valtakunnallisen jätesuunnitelman tavoitteista seurataan erityisesti kierrätystavoitteiden toteutumista ja tunnistetaan mahdollisia esteitä niiden toteutumiselle. Alueellisen jätesuunnitelman tavoitteiden toteutumisen arvioinnissa havaittuihin ongelmiin puututaan. Yhdyskunta- ja teollisuusjätteen kaatopaikalle sijoitettavien ja hyötykäytettävien jätteiden määrää seurataan edelleen.

1.2.3 Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista

Tavoite: *Varmistetaan, että alueilla tehtävät ratkaisut ovat kestäviä muuttuvassa ilmastossa. Vaikutetaan alueen maaseutuun ja maatalouteen, vesitalouteen sekä maankäyttösektoriin liittyviin maankäyttöä ja kaavoitusta ohjaaviin prosesseihin tulvariskien hallinnan, maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden sekä maaperän hiilensidonnän edistämiseksi.*

Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin kaikilla vastualueilla. Koko ELY-keskuksen henkilöstön osaamista ilmastonmuutokseen sopeutumisen osalta vahvistetaan koulutuksilla. Kaakkois-Suomen ELY-keskus on osallistunut aktiivisesti Kymenlaakson sopeutumisen suunnitelman valmisteluun ja kerännyt tietoa alueellisista erityispiirteistä kansallisen ilmastonmuutoksen sopeutumis suunnitelman 2030 valmistelua varten.

12.12.2022

Yhdyskuntarakennetta ohjataan sopeutumaan ilmastonmuutokseen. Samalla edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä.

Osana tulvariskien hallinnan suunnittelua lisätään yritysten, yhteisöjen ja kansalaisten tulvatietoisuutta. Varmistetaan, että sidosryhmät ottavat toiminnassa huomioon pitkäjännitteisesti muuttuvan ilmaston aiheuttaman tulvariskien lisääntymisen. Tulvariskien hallinnan suunnittelun kohteena ovat erityisesti Kymijoen ja itäisen Suomenlahden rannikon (Kotka, Hamina) merkittävät tulvariskialueet sekä Saimaan ja Vuoksen alue. ELY-keskus järjestää yhdessä muiden ELY-keskusten ja sidosryhmien kanssa Saimaan alueen tulvantorjuntaan liittyvän valmiusharjoituksen vuonna 2023.

Alueidenkäytön ohjauksessa huolehditaan, että hulevesien hallinta otetaan huomioon maankäytössä ja rakentamisessa.

Viheralueverkostojen ja suojelualueverkostojen lisäämisellä ja kytkeyttämisellä edistetään lajiston ja luontotyyppeiden säilymistä muuttuvassa ilmastossa.

Varmistetaan vesienhoidon toimenpiteiden toteutus siten, että vesien tilatavoitteet saavutetaan ilmastonmuutoksen vaikutuksista huolimatta.

Tienpidossa sopeudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin panostamalla etenkin sorateiden hoitoa ympäri vuoden sekä parantamalla teiden kuivatusta, jotta lisääntyvät sateet ja talvikauden kelirikko eivät merkittävästi haittaisi alemman tieverkon liikennöitävyyttä. Ilmastonmuutos voi lisääntyvien sateiden lisäksi aiheuttaa pitkiä kuivuusjaksoja, jolloin muun muassa sorateiden pölyvyys lisääntyy ja niiden muokattavuus vaikeutuu.

Neuvonnan ja koulutusten avulla tavoitellaan uuden ohjelmakauden maatalouden ympäristötoimenpiteiden mahdollisimman laajaa käyttöönottoa. Edistetään maa- ja metsätalouden sopeutumista ilmastonmuutokseen rahoittamalla tutkimus- ja kehittämishankkeita.

Hyödynnetään Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelman verkostoa ja painotuksia. Toteutetaan vuonna 2023 eri rahoitusohjelmien yhteinen ideahaku.

1.2.4 Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila

Tavoite: *Luonnon monimuotoisuus vahvistuu toteuttamalla METSO-ohjelmaa sekä käynnistämällä elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelman mukaisia kunnostus- ja hoitohankkeita. Tehostetaan vieraslajien torjuntaa ja seuranta toteuttamalla haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelmia.*

Toteutetaan Helmi-elinympäristöohjelmaa, jonka tarkoituksena on vahvistaa luonnon monimuotoisuutta ohjelman valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti.

METSO-ohjelman toteutuksessa painotetaan kohteiden vaikuttavuutta, keskinäistä kytkeytyvyyttä ja yhteyttä Fennoskandian vihreään vyöhykkeeseen. Painopisteinä pidetään edelleen reheviä metsiä ja puustoisia soita. METSO-viestintää tehostetaan resurssien sallimissa puitteissa. Soidensuojelun täydennysohjelman ehdotusta toteutetaan.

12.12.2022

Jatketaan jo aloitettuja ja käynnistetään uusia elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelman mukaisia kunnostus- ja hoitohankkeita arvokkailla, heikentyneillä luontokohteilla kuten lintukosteikoilla, perinnebiotoopeilla ja soilla sekä muissa uhanalaisten lajien elinympäristöissä.

Osallistutaan vieraslajien hallintaan osana valtakunnallista koordinaatiota.

Sopimuskaudella 2020–2023 toteutetaan mm. väylänpidon toimin vieraslajien torjuntaa.

Edistetään maa- ja metsätalouden luonnon monimuotoisuutta. Vaikutetaan siihen, että viljelijät ottaisivat mahdollisimman laaja-alaisesti käyttöön uuden CAP-kauden tarjoamat luonnon monimuotoisuutta edistävät toimenpiteet. CAP-koulutuksia järjestetään alkuvuonna yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Vahvistetaan ELY-keskuksen asiantuntijuutta maatalouden ympäristönsuojelussa. Neuvonnan ja koulutusten avulla tavoitellaan uuden ohjelmakauden maatalouden ympäristötoimenpiteiden mahdollisimman laajaa käyttöönottoa. Edistetään maa- ja metsätalouden luonnon monimuotoisuutta myös rahoittamalla kehittämishankkeita. Hyödynnetään Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelman verkostoa ja painotuksia.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Luonnonsuojelualueiden toteutus (ha)	710	710	710	710

Mittari: *Luontotyypin ja lajisuojelun edistäminen (sanallinen).*

Helmin osalta resurssit kohdennetaan kunnostushankkeiden toimeenpanoon jo suunnitelluilla kohteilla sekä uusilla kohteilla. Helmi-ohjelman mukaisia kunnostushankkeita 20 kpl. Uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikkojen hoitotoimet 5 kpl, rajauspäätökset 2 kpl ja lajistoinventoinnit 10 kpl. Priodiversity strategisen Life –hankkeen valmistelu. Alueellisen luonnon monimuotoisuushankkeen (LUMO) valmistelu, käynnistäminen ja osallistuminen Kymenlaakson maakunnassa. Alueellinen LUMO -hanke liittyy Priodiversity Life – hankkeessa laadittavaan alueelliseen biodiversiteetti-strategiaan.

Tavoite: *Vesien tila paranee edistämällä vesien- ja merenhoidon suunnitelmien, niiden toimenpiteohjelmien ja vesiensuojelun tehostamisohjelman toteutusta. Vesien ja meren hyvän tilan saavuttamiseksi edistetään maa- ja metsätalouden vesiensuojelua, rakennettujen vesien monimuotoisuutta sekä vesihuollon riskien hallintaa. Sovitetaan yhteen vesistöjen käytön, hoidon ja suojelun muuttuvat tarpeet mukaan lukien vaelluskalojen elinkierroksen elvyttäminen, metsien ja peltojen vesitalous ja tulvasuojelu sekä riskien hallinta muuttuvassa ilmastossa.*

12.12.2022

Kaakkois-Suomessa on monipuoliset vesivarat, jotka antavat leimansa alueen molemmille maakunnille. Esimerkkinä tärkeistä vesistä ovat Saimaa, Hiitolanjoki, Kymijoki, Suomenlahti ja Salpausselkien pohjavesivarat. Vedet ovat tärkeä vetovoimatekijä alueelle. Kaakkois-Suomen vesistöjen merkittävimpiä ongelmia ovat vesistöjen rehevöityminen, jokivesistöjen rakenteellinen muuttuneisuus, eräiden vesistöjen pilaantuneet sedimentit sekä yhdyskuntarakenteen sijoittumisesta johtuvat riskit pohjavesille. Vesienhoitosuunnitelmassa ja toimenpideohjelmissa on esitetty keinot, joilla hyvässä ja erinomaisessa tilassa olevien vesien tila säilytetään ja huonommassa tilassa olevien vesien tila nostetaan hyväksi. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää laajaa sidosryhmäyhteistyötä ja eri tahojen sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin

Mittari: *Itämeren ja vesien hyvä tila (sanallinen).*

Jatketaan vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden toteutusta vuonna 2021 hyväksytyjen suunnitelmien mukaisesti vesienhoidon tehostamisohjelmaa hyödyntäen. Järjestetään toimenpiteiden seuranta ja käynnistetään vesienhoidon neljänteen suunnittelukauteen valmistautuminen. Osallistutaan meren tila-arvion laadintaan ja kuulemisaineiston valmisteluun. Alueellisesti vesiensuojelun ja -hoidon tarvetta on erityisesti Suomenlahden ja eteläisen Saimaan sekä herkkien erinomaisessa tilassa olevien latvavesien sekä raja-vesistöjen valuma-alueilla. Pääpaino toimenpiteissä on maa- ja metsätalouden vesiensuojelun toimenpiteiden kohdentamisessa ja tehostamisessa, mutta myös teollisuutta ja yhdyskuntien jätevesilaitoksia ohjataan jatkuvaan vesiensuojelun parantamiseen. Viimeistellään metsätaloudelle herkkien vesien aineisto. Vaikutetaan siihen, että viljelijät ottaisivat mahdollisimman laaja-alaisesti käyttöön uuden CAP-kauden tarjoamat vesistöjen suojelua edistävät toimenpiteet. ELY-keskus edistää aktiivisesti peltoalueiden kipsikäsittelyn toteuttamista Kaakkois-Suomessa. ELY-keskus toimii aktiivisesti Lappeenrannan seudun jätevesiratkaisun loppuunsaattamisessa. Edistetään pohjavesien suojelusuunnitelmien laatimista ja päivittämistä.

Pinta- ja pohjavesiseurantojen uuden hankintakauden alkaessa varmistetaan, että ulkoistetussa näytteenotossa ja analytiikassa palveluntuottaja toteuttaa ELY-keskuksen toimittamaa seurantaohjelmaa ja palvelusopimuksen mukaista laatuja järjestelmää palvelunkuvauksen edellyttämällä tavalla.

Vahvistetaan ELY-keskuksen asiantuntijuutta maatalouden vesiensuojelussa. Neuvonnan ja koulutusten avulla tavoitellaan uuden ohjelmakauden maatalouden ympäristötoimenpiteiden mahdollisimman laajaa käyttöönottoa. Edistetään vesistöjen tilan parantamista myös rahoittamalla kehittämishankkeita. Kärkikohteina ovat Saimaa, Kymijoki ja itäinen Suomenlahti. Lisätään yrittäjien ja asukkaiden ympäristötietoisuutta tiedotuksella ja koulutuksella. Hyödynnetään Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelman verkostoa ja painotuksia.

Mittari: *Vesistökunnostusten edistäminen (kpl/kpl) (sanallinen).*

Edistetään vuoteen 2027 ulottuvien vesien- ja merenhoidon suunnitelmien, niiden toimenpideohjelmien toteutusta ja vesiensuojelun tehostamisohjelman toteutusta. Vesistökunnostusten edistämiseen käytetään YM:n osoittamia lisäresursseja. Tavoitteena on saada käynnistymään enemmän kunnostushankkeita ja verkostomaista toimintaa.

Vuonna 2023 käynnistyy 10 uutta kunnostushanketta ja päättyy 6 kunnostushanketta (10/6) sellaisissa vesistöissä, jotka eivät ole hyvässä ekologisessa tilassa.

1.2.5 Kestävä kaupunkikehitys

Tavoite: *Tuetaan kestäväää kaupunkikehitystä. Kaupunkiseutujen kestävyys ja elinympäristön laatu paranevat. Kehitys kaupunkiseutujen ja maaseudun välillä on toisiaan tukevaa ja vuorovaikutteista. Kestävä alue- ja yhdyskuntakehitys ja kehittyvät liikennepalvelut ja toimivat yhteydet edistävät ihmisten arjen sujuvuutta ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja mahdollistavat eri alueiden vahvuuksien ja voimavarojen hyödyntämistä kaikkialla maassa/erityyppisillä alueilla.*

Paikallisten talousalueiden ja yhdyskuntarakenteen kehitystä edistetään siten, että ilmastomuutos otetaan huomioon ja toiminta alueella on kestävä kehityksen mukaista.

Varmistetaan, että aluerakenteen ja kaupunkiseutujen maankäytön suunnittelussa otetaan huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.

Joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä edistetään yhdessä kuntien kanssa.

Elinkeinoelämän tarpeet turvataan alueidenkäytön suunnittelussa.

Kaupunkiseutujen, taajamien ja maaseutujen muodostamaa aluerakennetta kehitetään siihen suuntaan, että niistä muodostuu tasapainoinen, vuorovaikutteinen ja toisiaan tukeva kokonaisuus.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne (vähintään 20as/ha alueella asuvan väestön osuus koko kaupunkiseudun väestöstä (%)) (TA)	45,0	45,0	45,0	46,0

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari a): *Alueiden kehittämisen painopisteet (sanallinen).*

Toiminnan keskiössä on talousalueiden toimivuuden kehittäminen sekä asuin- ja luontoympäristöjen laadun parantaminen. Energiatohokkuus, ilmastolliset näkökulmat, kierto-talous ja uusiutuvien luonnonvarojen hyödyntäminen huomioidaan kaikilla suunnittelutasoilla. ELY-keskus ja TE-palvelut tukevat omilla välineillään valtion ja Lappeenrannan kaupungin sopimuksellisuutta ekosysteemien kehittämisessä.

Väylänpidossa painotetaan liikenneinfran toimivuutta, hyviä satamayhteyksiä sekä elinkeinoelämän ja työssäkäynnin toimintaedellytyksiä. Ne ovat keskeisiä aluekehityksen elementtejä ja niillä on myös valtakunnallisia taloudellisia vaikutuksia.

ELY-keskus edistää toiminnallaan aluekehittämisen painopistepäätösten toteutumista ja maakuntaohjelmien tavoitteita sekä osallistuu aluekehittämiskeskusteluprosessiin. ELY-keskus toimii aluekehittämisen teemassa tiiviissä yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa sidosryhmien kanssa. Kestävällä kaupunkikehityksellä tavoitellaan palvelujen saavutettavuutta kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen keinoin. Lämmityksessä ja liikenteessä siirrytään päästöttömiin ja uusiutuviin energiaratkaisuihin.

Mittari b): *Alueidenkäytön edistämisen painopisteet (sanallinen).*

Kuntien kehittämiskeskusteluissa käsitellään laaja-alaisesti kuntien toimintaa ja kehittämiseen liittyviä asioita. Ratkaisuja haetaan MRL:n pohjalta. Yleis- ja asemakaavoituta edistäessään ELY painottaa kaavojen selkeää tavoiteasettelua, VATtien toteutumista, riittäviä selvityksiä, laadukasta suunnittelua ja vuorovaikutusta. Edistämisen keskiössä on talousalueiden ja toimintaympäristöjen kestävä kehittäminen. Energiatehokkuus, ilmastolliset näkökulmat, kiertotalous ja uusiutuvien luonnonvarojen hyödyntäminen huomioidaan kaikilla suunnittelutasoilla. Rajanylitysliikenteen muutokset, liikenneinfra ja satamien toimintaedellytykset edellyttävät Kaakkois-Suomessa erityistä huomiota ja toimivuuden kehittämistä. ELY osallistuu molemmissa maakunnissa vireillä olevaan maakuntakaavoitukseen alueellisena asiantuntijana.

1.3 ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite

Strategisten tulostavoitteiden lisäksi ELY-keskus toteuttaa aluekohtaisia strategisia tavoitteita olemassa olevien määrärahojen puitteissa. Kaikki ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY-strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin, EU-osarahoitteisiin ohjelmiin ja suunnitelmiin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset. ELY-keskus edistää itäisen Suomen elinvoimaa vahvistavien toimenpiteiden toteutumista ja teemaan liittyvien maakunnallisten tavoitteiden toteutumista.

2 Toiminnallinen tuloksellisuus

2.1 Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat aktiivisesti toimintansa uudistamiseen ja ottavat järjestelmät käyttöön, kehittävät osaamistaan, hyödyntävät tietoa päätöksenteossaan ja toimintansa kehittämisessä. ELY-keskuksen kehittämisen painopisteiden ja toiminnan osalta toteute-*

12.12.2022

taan säännöllisesti CAF-arviointi. ELY-keskus viestii palveluistaan ja toiminnastaan laadukkaasti, oikea-aikaisesti ja ymmärrettävästi osallistuen aktiivisesti yhteiskunnalliseen vuoropuheluun.

Syksyllä 2020 toteutetun CAF-arvioinnin perusteella määritetyt toimenpiteet viedään käytäntöön.

ELY osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun ja kannustaa asiantuntijoita aktiiviseen viestintään monipuolisin keinoin. Kaakkois-Suomen ELY-keskus on laatinut viestintäsuunnitelman ELYjen yhteisen viestintästrategian pohjalta laajassa yhteistyössä eri vastualueiden kesken.

Tavoitteena on tehdä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen toiminnasta näkyvämpää, kiinnostavampaa ja vaikuttavampaa. Hyvällä viestinnällä tehdään ELY-keskuksen toimintaa ja palveluja tunnetuksi sekä tuetaan AVI-ELY-strategian toteutumista.

Sosiaalisen median käyttö ja vaikuttavuus mediakanavana kasvaa koko ajan, ja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen viestinnässä otetaan loppuvuodesta käyttöön uutena sosiaalisen median kanavana LinkedIn. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen kaikkien vastualueiden ja TE-toimiston yhteinen viestintäryhmä työskentelee aktiivisesti edistäen organisaatioiden rajat ylittävää yhteistyötä ja viestinnän vaikuttavuutta.

Maaseutuohjelman uuden CAP-kauden viestintään rekrytoidaan erillinen alueviestijä.

Edistetään sähköistä asiointia ja kehitetään digitaalista palveluprosessia. Palvelujen saatavuuden parantamiseksi edistetään investointeja tietoliikenneyhteyksien sekä nopeisiin yhteyksiin perustuvien sähköisten palvelujen kehittämistä.

Yrityspalvelujen Kasvu-CRM:n käytön tehokkuutta ja vaikuttavuutta seurataan säännöllisesti.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa on käynnistetty strategisen ennakkoinnin kehittämistyö.

ELYjen asiakkuusstrategian jalkautuksessa henkilöstön asiakkuusosaamista lisätään ja yhteisiä ratkaisukeskeisiä toimintamalleja kehitetään yhteisten asiakkuuksien osalta.

Tavoite: *ELY-keskuksen palvelut ja palveluprosessit ovat tehokkaita, helposti saavutettavissa, asiakastarpeet huomioivia ja asiakkaiden yhdenvertaisuudesta huolehditaan. ELY-keskusten asiakkuusstrategian toimeenpanoon sitoudutaan. Palveluiden laatua arvioidaan toimialaohjauksessa. Lisätään innovatiivisten hankintojen käyttöä. Edistetään sosiaalisten, ilmasto- ja kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista julkisten hankintojen kautta. Saumattomat palveluprosessit mahdollistavat yritystoimintaa ja tukevat uuden yritystoiminnan syntymistä.*

Johdamme ELY-keskusten asiakaskokemusta mm. asiakkuusosaamista kehittämällä. Palveluja ja prosesseja kehitetään asiakastarvelähtöisesti. Vastaamme asiakkaiden tarpeisiin ratkaisukeskeisesti yli vastuualuerajojen, jotta saamme aikaan mahdollisimman suurta vaikuttavuutta.

12.12.2022

Parannetaan asiakaspalvelua pitämällä asiakkaiden kannalta keskeiset tietovarannot ajan tasalla ja huolehtimalla ajantasaisesta viestinnästä.

Selkeytetään verkkosivuja saavutettavuuden asettamat vaatimukset huomioiden sekä selvitetään ELY-chatin kehittämistä yhteistyössä keskeisten toimijoiden kanssa.

Huolehditaan ELYn yhteystietojen riittävästä saavutettavuudesta erityisesti poikkeukselliset tilanteet huomioiden.

Ilmastovaikutukset otetaan huomioon omissa hankinnoissa ja toiminnassa.

Asiantuntija- ja yhteistyöverkostoja kehitetään myös osana asiantuntijoiden työtä. Yrityspalveluja tuotetaan ja kehitetään yhteistyössä seudullisten yrityspalvelujen verkoston kanssa, lisäksi liikkeellä on maakunnista maailmalle -yrityspalvelupilotti.

Sähköisestä asioinnista viestitään positiivisesti eri yhteyksissä sekä yrityksille että muille toimijoille. Viestintä- ja muut neuvontahankkeet tukevat sähköisen asioinnin vakiintumista. Rahoitetaan valokuituhankkeita. Uuden ohjelmakauden myötä maaseutuohjelman toimeenpanossa siirrytään käytännössä kokonaan sähköiseen asiointiin.

Tavoite: *ELY-keskukset edistävät osaltaan uuden teknologian hyödyntämistä joustavan ja paikkariippumattoman työskentelyn mahdollistamiseksi.*

Edistetään paikkariippumatonta ja monipaikkaista työtä sekä otetaan käyttöön laajasti eri sähköiset alustat ja ohjelmat. Toimimme aktiivisesti Lappeenrannan yhteiskäyttötilojen valtakunnallisen pilotin toimeenpanossa.

Ympäristölupien valvonnassa hyödynnetään koronaepidemian aikana käyttöön otettuja uusia toimintatapoja määräaikaistarkastusten toteuttamisessa etä- ja läsnätarkastusten yhdistelmänä. Hybriditarkastuksia hyödynnetään myös muissa valvontatehtävissä.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
ELY-keskusten sidosryhmien kokonaistyytyväisyys (TA)	> 4	> 4	> 4	>4
ELY-keskuksen asiakaspalvelutyytyväisyys (kokonaistulos) (TA)	> 4	> 4	> 4	>4

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari: *Innovatiiviset julkiset hankinnat (sanallinen).*

12.12.2022

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen E-vastuualueen työllisyyden, yrittäjyyden ja osaamisen palvelut -yksikkö kehittää systemaattisesti hankintaprosessia ja hankintojen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta sekä käyttää työvoima- ja yrityspalvelujen hankinnassa monipuolisia hankintamenetelmiä, jotka on mietitty hankittavaa palvelua ajatellen. Kehittämistyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä Kaakkois-Suomen TE-toimiston kanssa. Kehittämisessä huomioidaan sidosryhmiltä tullut palaute ja kehitysehdotukset.

Momentin 32.30.51 määrärahan hankintojen osalta vaatimuksena on ollut jo syksystä 2020 alkaen palveluntuottajien pohdinta ilmastonmuutoksen hillitsemisestä koulutuksessa ja valmennuksissa. Palveluntuottajan tarjous hylätään, mikäli palveluntuottaja ei ole tarkastellut asiaa ja laatinut siitä erillistä tarjouksen yhteyteen liitettävää asiakirjaa. Kestävän kehityksen ja ilmastonmuutoksen hillitseminen ohella erityistä huomiota on kiinnitetty datatalouteen ja sen hyödyntämiseen osana digitaalisia ratkaisuja. Data-analyysin (esimerkiksi Gofore, Vainu, Power BI, Profinder-pilotti) avulla voidaan tuottaa paremmin kohdennettuja palveluita sekä havaita palvelutarpeita. Datataloutta voidaan hyödyntää niin koulutusten ja valmennusten sisällöissä (osana hankinnan sisältövaatimuksia) kuin yhtenä työkaluna hankintojen suunnittelun apuna.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus tavoittelee, että hallituskauden loppuun mennessä 10 % hankinnoista on innovatiivisia hankintoja. Osana koko ELY-keskuksen hankintojen kehittämistä käynnistetään keskustelu innovatiivista hankinnoista ja niiden painoarvosta eri vastuualueiden kanssa.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on kehittänyt yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa valtakunnallisesti E-vastuualueen työvoima-, osaamis- ja yrityspalvelujen hankintaprosessia, sähköisen hankehallintajärjestelmän käyttöönottoa ja hankintaosaamista Hankinnat haltuun -projektissa. Projekti on osallistunut myös E-L-Y-vastuualueiden yhteisen hankintatyökalun kehittämiseen. Kehittämistyötä on tehty yhdessä KEHAN sekä ohjaavien ministeriöiden kanssa. Valtakunnallisen hankkeen avulla myös kuntakokoluista saatuja havaintoja on hyödynnetty kehittämistyössä ja samalla on ennakoitu myös tulevia TE2024-tarpeita mahdollisuuksien mukaan. Hankkeelle on saatu lisärahoitus vuosille 2023–2024.

Tavoite: *Vahvistetaan alueellista, kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja osaamisverkostoja, lisätään sähköistä asiointia ja hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia toiminnan ja asiakaslähtöisen asioinnin kehittämiseen. Parannetaan asiakaspalvelua pitämällä asiakkaiden kannalta keskeiset tietovarannot ajan tasalla ja huolehtimalla ajantasaisesta viestinnästä.*

Osallistumme aktiivisesti ELY-keskusten yhteisen asiakkuudenhallintajärjestelmän ja asiakaskokemuksen mittaamisen selvitys- ja kehittämistyöhön sekä toimeenpanoon.

ELY-keskus toteuttaa suomalais-venäläiseen rajavesistöyhteistyöhön ja rajaliikenteeseen liittyvät välttämättömät suoraan valtiosopimuksista johdettavissa olevat tehtävät.

Käytetään aktiivisesti myös erilaisia sosiaalisen median kanavia ELY-keskuksen toiminnasta viestimiseen. Panostetaan ELY-keskuksen tunnettuuden ja toiminnan vaikuttavuuden viestimiseen kansalaisille ja yritysille.

Tavoite: ELY-keskuksille, TE-toimistoille ja KEHA-keskukselle on käynnistetty yhteisen digikehitysohjelman toteutus KEHA-keskuksen koordinoimana. Osana Digikehitysohjelmaa panostetaan virastokokonaisuuden digikyvykkyyden nostamiseen, siirrytään palvelukohtaisesta/vastuualuekohtaisesta kehittämisestä toimijoiden yhteentoimiviin asiakaslähtöisiin palveluihin – kokonaistavoitteena on siirtyä eGovernment -tasolta Digital Government -tasolle vuoteen 2025 mennessä. Digikyvykkyyden nostamista tuetaan myös vuonna 2022 perustetun digiyhdyshenkilöverkoston avulla.

ELY-keskukset sitoutuvat osallistumaan KEHA-keskuksen koordinoiman digikehitysohjelman yhteiseen kehittämiseen ja palvelujen digitalisaatioon. ELY-keskukset ottavat käyttöön ohjelman tuottamia ratkaisuja ja sitoutuvat tukemaan niiden käyttöä virastoissa.

Vuoden 2022 aikana on toteutettu digikyvykkyyden ulkoinen asiantuntija-arviointi. Vuodelle 2023 ELY-keskusten yhteinen digikyvykkyyden tavoitetaso on vähintään 3,2 (asteikko 1–5).

Osallistutaan aktiivisesti digikehitystyöhön. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen johdon tuki -yksikön vastuihin on täydennetty vastuu digikehitystyön edistämistä. ELYn digikehitysyhdyshenkilö on nimetty ja hän on osallistunut aktiivisesti valtakunnallisiin verkostotapaamisiin, joissa on mahdollista vaikuttaa digikehitystyön edistämiseen. Digikehitystyön käytäntöön vientiä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa suunnitellaan tavoitteena sitouttaa työhön johto ja koko henkilöstö. Ylijohtaja on E-vastuualueiden edustajana DIKO-ohjausryhmässä, ELY-keskusten ja TE-toimistojen KasvuCRM:n ohjausryhmässä, laatimassa kokonaisarkkitehtuuria sekä kehittämissuunnitelmien hallintaprosessin uudistamisryhmässä.

Valvonnoista huolehditaan täysimääräisesti.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti, %	100	100	100	100
Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmiin sisältyvän YSL:n mukaisen valvontaohjelman toteuttaminen (%)	100	100	100	100

Mittari: Tietoturvan taso (sanallinen).

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on tiedonhallintalain mukainen tiedonhallintayksikkö, joka noudattaa yhteistä ELY/TET/KEHA-tiedonhallintamallia sekä osallistuu tiedonhallintamallin kehittämiseen ja ylläpitoon siihen asetettujen yhteistyöryhmien kautta.

Varmistetaan, että tietoturvan perustason ylläpitämiseen vaadittavat toimenpiteet tehdään ja dokumentoidaan. Maksajavirastotoiminnan osalta noudatetaan ISO/IEC 27001 -standardin edellyttämiä tietoturvavaatimuksia. Tiedonhallintalain vaatimukset saavutetaan tulossopimuskautena. ELY-keskus sitoutuu jatkuvaan tietoturvatyöhön ja tietoturvaa kehitetään yhteistyössä KEHA-keskuksen kanssa. Riskienhallintapolitiikka on laadittu ja riskienhallinnan arviointia kehitetään. Jatkuvuussuunnitelmien laadinnassa huomioidaan myös tietoturvavaatimukset.

ELY-keskus sitoutuu arvioimaan lakisääteisten palvelujensa osalta erilaisten riskien vaikutukset toiminnalleen ja palvelutuotannolle ja laatimaan suunnitelman, millä menettelyllä kriittisten palvelujen tuotantoa voidaan häiriötilanteessa jatkaa.

Tavoite: Julkisen talouden neuvottelussa 5.4.2022 ELY-keskusten toimintamenoihin osoitettiin voimavaroja vihreän siirtymän vauhdittamiseen ja etusijamenettelyn toteuttamiseen. Resurssien käytössä tulee huomioida viranomaisyhteistyön tukeminen sekä se, että ko. resurssi ei saa pienentää perustehtävien rahoitusta. Voimavarojen käyttöä tullaan seuraamaan

3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tavoite: *ELY-keskusta johdetaan määrätietoisesti ja hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen. ELY-keskukset panostavat henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen. Osaamisen varmistamisessa ja osaamisen kehittämisessä huomioidaan myös muuttuvat asiakastarpeet.*

Tavoitteena on henkilöstön osaamisen varmistaminen ja kehittäminen. Suhtaudutaan kannustavasti omaehtoiseen opiskeluun ja kehittymiseen sekä osaamisen jakamiseen. Hyödynnetään eOppivaa sekä mahdollisuuksia verkostoissa tapahtuvaan oppimiseen.

ELY-keskuksen brändiä kehitetään sekä edistetään ELYn tunnettuutta ja houkuttelevuutta työpaikkana.

Mittari	2023 Tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite	2026 Alustava tavoite
Henkilöstöbarometrin työtyytyväisyysindeksi (TA)	>3,6	>3,6	>3,6	>3,6

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

4 Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät

---

1. Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankinta Kaakkois-Suomen, Uudenmaan ja Hämeen ELY-keskusten toimialueilla.
2. Metsäteollisuuden ja siihen liittyvän kemianteollisuuden ympäristökysymyksiä koskevat asiantuntijatehtävät.
3. Kemikaalilain mukaisten valvontakysymysten asiantuntijatehtävät.
4. Kansainvälisten jätteenkuljettajien rekisteröintiin liittyvät tehtävät (esitys uudesta keskitetystä tehtävästä)
5. Tulvariskien hallinta Kymijoen ja Vuoksen vesistöalueilla.
6. Päijänteen ja sen alapuolisen Kymijoen säännöstelytehtävät.
7. Saimaan ja Vuoksen juoksutustehtävät.
8. Suomen ja Venäjän väliseen rajavesistöjä koskevaan sopimukseen liittyvät tehtävät.

Tehtävistä on laadittu erilliset muistiot tai tavoitekortit.

5 Voimassaolo ja seuranta

Tulossopimuksessa asetettuja strategisten tulostavoitteiden toteutumista seurataan poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja osana kunkin hallinnonalan toimialaohjauksen menettelyjä. Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tulostavoitteista sovitaan vuodelle 2023 sitovasti. Vuosien 2024–2026 tavoitteista sovitaan alustavasti. Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa.

5.1 Liite

ELY-keskusten toimintamäärärahajako.

6 Allekirjoitukset

Hyväksymme osaltamme vuoden 2023 tavoitteet. Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriö

Tiina Korhonen, ylijohtaja

Maa- ja metsätalousministeriö

Jaana Husu-Kallio, kansliapäällikkö

Ruokavirasto

Antti-Jussi Oikarinen, pääjohtaja

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Anita Lehikoinen, kansliapäällikkö

Ympäristöministeriö

Juhani Damski, kansliapäällikkö

Väylävirasto

Kari Wihlman, pääjohtaja

Väylävirasto

Mirja Noukka, toimialajohtaja

Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Satu Mäkelä, ylijohtaja

12.12.2022

Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Visa Niittyniemi, johtaja

Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Kari Halme, johtaja

ELY-KESKUSTEN TOIMINTAMENOMÄÄRÄRAHAN ALUSTAVA JAKO VUODELLE 2023, LUONNOS 24.11.2022

Liite

	Jako 2022 (pl. kerta- luonteiset, matkat, muut me- not, virkis- tys)	Matkat, muut me- not ja vir- kistys	Palkkaus- ten tarkis- tukset	Toimitila- ja mat- kasäästöt	Ympäristöso- pimuksiin (CAP27) liit- tyvät sopi- muskäsitte- lyt	Monitorointi (CAP27)	Luonnonsuojelu- lain uudistami- sesta johtuvat li- sätehtävät	Vihreän siirty- män vauhdit- taminen	Rahoituskau- den vaihtumi- sen lisäresurs- sit	HE kotoutu- mislain muuttami- sesta, tila- päinen suo- jelu	Muut muu- tokset	MÄÄRÄRAH A YHTEENSÄ
Uusimaa	14 060 741	530 080	322 500	-40 100	73 200	39 900	180 300	525 000	38 200	263 200	0	15 993 021
Varsinais-Suomi	12 816 800	738 020	294 000	-106 400	187 300	64 700	120 100	375 000	97 600	197 400	60 900	14 845 420
Satakunta	2 350 400	124 500	53 900	-15 600	54 400	41 200	0	0	28 400	65 800	0	2 703 000
Häme	6 028 400	203 760	138 300	-25 400	93 500	44 400	180 700	375 000	48 700	131 600	75 000	7 293 960
Pirkanmaa	6 231 000	392 200	143 000	-52 300	82 000	54 800	120 500	450 000	42 700	65 800	0	7 529 700
Kaakkois-Suomi	9 054 100	412 480	207 700	-57 200	47 900	37 400	90 400	75 000	25 000	65 800	0	9 958 580
Etelä-Savo	5 737 459	245 840	131 600	-26 300	92 000	25 500	60 300	0	48 000	65 800	1 013 000	7 393 199
Pohjois-Savo	7 663 600	415 140	175 800	-54 100	132 200	46 600	120 500	150 000	68 900	65 800	0	8 784 440
Pohjois-Karjala	4 097 300	182 060	94 000	-18 600	58 500	26 100	60 300	0	30 500	65 800	60 900	4 656 860
Keski-Suomi	9 505 300	365 560	218 100	-46 400	62 000	33 300	60 300	75 000	32 300	65 800	60 900	10 432 160
Etelä-Pohjanmaa	9 902 600	486 340	227 200	-75 800	31 100	77 900	120 500	825 000	16 200	65 800	0	11 676 840
Pohjanmaa	3 285 200	175 340	75 400	-20 300	82 000	59 000	0	0	42 700	131 600	0	3 830 940
Pohjois-Pohjanmaa	9 188 800	437 260	210 800	-66 900	134 500	61 100	120 500	525 000	70 100	65 800	1 317 800	12 064 760
Kainuu	3 687 200	188 420	84 600	-27 100	30 000	12 500	60 300	75 000	15 600	65 800	0	4 192 320
Lappi	9 360 900	487 920	214 800	-82 200	48 100	18 400	60 300	75 000	25 100	65 800	25 000	10 299 120
KEHA oma toiminta	24 663 200	899 300	565 800	-105 300	0	0	0	0	0	197 400	183 000	26 403 400
KEHA/ELY-keskusten yhteiset menot	36 559 868	0	0	-622 000	391 300	207 200	220 000	571 600	70 000	230 000	592 500	38 220 468
TE-ASPA	5 073 600	0	116 400	0	0	0	0	0	0	0	0	5 190 000
YHTEENSÄ	179 266 468	6 284 220	3 273 900	-1 442 000	1 600 000	850 000	1 575 000	4 096 600	700 000	1 875 000	3 389 000	201 468 188

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 34 pages before this page

Dokumentet inneholder 34 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 34 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 34 sider før denne side

Detta dokument innehåller 34 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 35 pages before this page

Dokumentet inneholder 35 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 35 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 35 sider før denne side

Detta dokument innehåller 35 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende